

МУҲАММАД ҒОИБ

ВАТАНДОРӢ

ДУШАНБЕ

МАОРИФ

2016

ББК 84 тоҷик 7–5
F-71

F-71. Муҳаммад Ғоиб. **Ватандорӣ.** Душанбе, Маориф,
2016, 144 саҳ.

«Ватандорӣ» мунтахаби офаридаҳои ватандӯстонаи Шоири халқии Тоҷикистон, барандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Муҳаммад Ғоибро дарбар мегирад, ки хунармандони асил ба аксарашон оҳанг баста, пешкаши ҳаводорон намудаанд. Дар ҳар шеърӯ тарона тобишҳои нав ба нави ин мавзӯ бо ибораҳои нозук, шеваи ширин ва ҳунари баланди шоирӣ ба қалам дода шудаанд.

Умед дорем, ки ин маҷмӯа писандатон мегардад.

ISBN 978-99947-1-284-7

© Маориф, 2016
Моликияти давлат

ПЕШГУФТОР

Зи ғамхорӣ ба ғамдорӣ расидам,
Зи бедорӣ ба беморӣ расидам.
Пас аз сад имтиҳони ҷонканиҳо
Ба маънии ватандорӣ расидам.

* * *

Ҷамъи ашку ҳарфи чашму хомаам
Шуд китоби меҳр-Меҳанномаам.

ТАҚСИМИ УМР

Аз рӯзи нахуст умри худро
Дар чор амал ҳисоб кардам,
Тақсим ба ман гаронӣ овард,
Ҳарчанд, ки мағз об кардам.

Шабҳо ҳама хобу ман нахуфтам,
Як тан ба канори хона чун шамъ.
Қон канда, ба ин тариқ шабро
Бар рӯзи умед кардаам чамъ.

Афсӯс, ки рафт тарҳ аз ёд,
Гардид низоми умр вайрон.
Ҳар рӯзи гузаштаро задам зарб,
Мондам сари ин мисол ҳайрон.

Воҳид накунад ба зарб имдод,
Бар ҳоли худаш рақам бимонад.
Шодӣ ба мақоми хеш- шодӣ,
Ғам низ ҳамеша ғам бимонад.

Аз буда гузашта тарҳ кардам,
Бар монда чӣ зам кунам, надонам.
Яздон фақат ин амал кунад ҳал,
Ман бандаам, ин рақам надонам.

Бо рафтани умр дарк кардам,
Мушкил зи ҳама будаст тақсим.
Як чашн, вале ҳазор мотам
Дорад ба худ ин сиёҳтақвим.

Тақсим ба ман гаронӣ овард,
Бо сурати тоқу махрачи чуфт.
Ҳарчанд, ки ихтисор кардам,
Инро раҳи ҳал наметавон гуфт.

Ҳар як қадами ниҳода, ҳар пай,
Ҳар як дами рафтаам ба ёд аст.
Аз ҳосили умри рафта пайдост,
Беҳуда гузаштанаш зиёд аст.

Дорам ман аз ин ба ханда гиря,
Сад ғусса маро ба шодмонист.
Сарчашмаи ашки ман зи оҳ аст,
Ин оби бақои зиндагонист.

Саҳрои вучудро пур аз хат,
Чун пуштаи киштзор кардам.
Дар мурдаи ғайр ҳам бимурдам,
Аз обила дил мазор кардам.

Боло ҳамаро шумурдам аз ҳеш,
Ҳарчанд,ки буд дар миён фарқ.
Дар саф зи ҳама ситодам охир,
Аввал сари охирин хӯрад барқ.

Бар маскани мардуми нафастанг,
Чун боди сабо вазон расидам.
Рӯзард миёни сабзрангон,
Пеш аз ҳама бар хазон расидам.

Дар баҳр нуҳуфтааст тӯфон,
Аз чашми ҳубоб хондам ин роз.
Хомӯшии дигарон, ки дидам,
Гаштам ба гулӯи нанг овоз.

Бар дӯши дигар наафканад бор,
Пойи малахе кашонад ин мӯр.
То гул ба асал шавад мубаддал,
Ман хуни чигар шудам чу занбӯр.

Як умр ба хилвати дуконам,
Ман гавҳари нангу ор суфтам.
Даъватгари ҳифзи мулк гашта,
Бо дарду алам Ватан бигуфтам.

Фарҳанги ҳаёти ман надонад
Он вожа,ки роҳат аст номаш.
Заҳматкашаму азобкашро
Донанд зи сайъи бардавомаш.

Алқисса, ки нисфи умри ширин
Бо ёди гузашта талх бигзашт.
Аз мулки Бухор корвонам,
Бар Машҳаду Марву Балх бигзашт...

Фардо, ки мураккаб аст,бахшам
Боқии ҳаётро ба сода.
Пасомада то тавонад осон
Сарукдаи мушкилаш кушода.

Тақсим ба ман гаронӣ овард,
Мерос бутуни ман аз он аст.
Ду ҳисса шудан набошад осон,
Тақсим ҳаёти қаҳрамон аст...

ВАТАНДОРӢ

Ҳамон роҳе, ки поёнаш намебинам,
ватандорист,
Ҳамон дарде, ки дармонаш намебинам,
ватандорист.

Ба хуни ноф ҳар хоке шавад олуда, чон дорад,
Танеро бе ғами чонаш намебинам, ватандорист.

Танӯр аз оташу оби намакдораш ғизо гирад,
Нишони хӯрдани нонаш намебинам, ватандорист.

Ҳамон марде, ки аз тири аду дорад чароҳатҳо,
Вале чашмони гирёнаш намебинам, ватандорист.

Парешонгаштагонро то қиёмат нест озоиш,
Ҳамон чамъе парешонаш намебинам, ватандорист.

Агар фикри ватан дар сар набошад, сар чӣ кор ояд,
Диле холӣ зи армонаш намебинам, ватандорист.

Раҳи осоншавии мушкили худро ҳама чӯяд,
Ҳамон мушқил, ки осонаш намебинам, ватандорист.

Фидоиро Муҳаммад шиква аз бори гаронаш нест,
Зи умри худ пушаймонаш набинам, ватандорист.

НОМИ ВАТАН

Ба гирди номи меҳан рӯзу шаб бояд сухан гардад,
Пас аз номи Худо бояд, ки зикр исми ватан гардад.

Ҳамон вақте ки васфашро ба базму анҷуман гӯянд,
Ҳама бояд ба оҳанги пур аз қисимат ватан гӯянд.

Дами бишнидани номаш ҳама бояд зи чо хезанд,
Ба ғалбери ғазаб хоки хиёнатпешаро безанд.

Ватанро гӯшаи имону кӯйи бахти худ донанд,
Барои ҳифзи марзу бум худро посбон хонанд.

Сар афрозам, агар номи касеро қаҳрамон гӯянд,
Фидойи бузурги даври фарзанди замон гӯянд.

Ватан майдони нангу сарҳади номуси сарбозист,
Шавам хурсанд, агар як зарра мулк аз соҳибаш розист.

Фақат гириям дами болошавии парчами кишвар,
Ки ҳаст ин ашки шодӣ, ҳаст ин ғам ҳам фараховар.

Ватан саҳрову абраш чашми пуроби ватандор аст,
Зи бедорӣ ҳазорон нақш дар хоби ватандор аст.

Саропо дарди меҳрам, ояд аз табнолаам ҳар дам,
Даво ғайри гиёҳи Тоҷикистон нест бар дардам.

ВАТАН

Ту хурд не, бузург ту, ҳамин бувад баҳои ман,
Қаламрави муҳаббатӣ, ту сарҳади вафои ман.
Агарчи ҳамчу гӯшае ба як канори оламӣ,
Вале тамоми оламӣ ба пеши дидаҳои ман.
Зи рафтагон нишонаву амонатӣ барои ман,
Ватан, ватан, ватан, ватан.

Ҳазор дард зиндагӣ, туй раҳи давои ман,
Ҳазор уқда бандагӣ, туй гираҳкушои ман.
Ҳазор шукри сарнавишт, асар ту дорӣ аз бихишт,
Ту сачдагоҳу қиблаам, ту ҳада аз Худои ман,
Зи баъди ояҳо шавӣ ту зикр дар дуои ман.
Ватан, ватан, ватан, ватан.

Нишони ту нишонрасу суруди ту умедбахш,
Барад ба чодаи зафар ливои раҳнамои ман.
Туй ба базму анчуман ба вақти гуфтани сухан
Дарозии забони ман, баландии садои ман.
Мадору муттақои ман, давоми бобақои ман.
Ватан, ватан, ватан, ватан.

НОМУСИ ВАТАНДОРӢ

Дил пур аз ғам, ханда бар лаб гаштан аст,
Бо хаёли рӯз дар шаб гаштан аст.

То гили ҳастӣ шавад хишти умед,
Ҷой дар зиндони қолаб гаштан аст.

Доштан аз домани устои нанг,
Толиби ин дарсу мактаб гаштан аст.

Канда дил аз моҳу хуршеди дигар,
Ошиқи як шамъи кавкаб гаштан аст.

Гӯшаеро оламе пиндошта,
Гирди як даргоҳи матлаб гаштан аст.

ТОЧИК

Аввалин бинандаи хуршедам аз рӯзи азал,
Зиндагиро партави уммедам аз рӯзи азал.
Пайрави хуршедаму равшандили олам манам,
Шамъи пурнури хирад дар маҳфили олам манам.

Аз чароғи маърифат пурнуртар дар даҳр нест,
Дар худафрӯзӣ зи ман машхуртар дар даҳр нест.
Нестам дунёталаб, доништалаб афтодаам,
Ибратомӯзе ба дунёи адаб афтодаам.

Лаззати асрори маъниро ба ман бахшидаанд,
Ганҷҳои сармади кони сухан бахшидаанд.
Маст чун Хайём аз дигар маю мино манам,
Дардмандонро табибам, вориси Сино манам.

Кохи ҷовидони назм аз хишти эҷоди ман аст,
Хоназоди аҳли фаҳм аз Бедилободи ман аст.
Мебарад сайри ду олам назми оламгири ман,
То қиёмат суд бахшад панди ҳар як пири ман.

Дар ҳама рӯи замин донанд аждоди маро,
Лафзи ман, гуфтори ман, табъи худододи маро.
Заҳмати ҳарфофаринӣ номдорам кардааст,
Бо бузургон ҳамнишинӣ номдорам кардааст.

Ҳар кӣ санге дар бағал омад ба қасди ҷони ман,
Ормонаш санг шуд дар пойи кӯҳистони ман.
Дар шикаст афтод раҳ бар мулкам Искандар гирифт,
Пеши роҳи лашкарашро кӯҳи Чилдухтар гирифт.

Гар аждоде ба авлодаш ғаму озор монд,
Лек аз аждоди дурандеши ман ашъор монд.
Шоҳро сеҳри каломи Рӯдакӣ бахшид нанг,
Лангро гардонд Ҳофиз бо ду ҳарф аз роҳи чанг.

Теғу шамшери сухан ҳар чо ба имдодам расид,
Сар ба зери дор будам, ҳукми озодам расид.
Гарчи хӯрдам зарбаи садҳо табар дар рӯзгор,
Боз сабзидам чу нахли решаҳояш бешумор.

Ин замин бисёр агар фарзанди одам дидааст,
Гушнамарги чашмсере мисли ман кам дидааст.
Чанг бо халқе накардам, дар Ватан биншастаам,
Ман шикастаеро надонам чуз хати бишкатаам.

Дидаи пуркина ҳам дар чашми меҳрам дигар аст,
Дар нигоҳи ҳар бародархоҳ душман додар аст.
Ё ман аз тухми сипандам ё зи тухми ман сипанд?
Бегазанд аст оташу ҳам дудҳоям бегазанд.

Ман ҳамон ҳимматбаланду дилкушоди оламам,
Дар ғами осудагии умрбоди оламам.
Ҳимматамро дида, зархоҳон зарамро бурдаанд,
Хокҳои марзи шоирпарварамро бурдаанд.

Гар зарамро бурдаанд, оби Зарафшон кам нашуд,
Гарчи лаълам рафт, санге аз Бадахшон кам нашуд.
Селу бодаш бурд, ганчи хоки Хатлон кам нашуд,
Камзамин шуд, лек файзи Тоҷикистон кам нашуд.

Ман ҳамон гумгаштаи сад бор пайдогаштаам,
Қатра-қатра чамъ гашта, боз дарё гаштаам.
Чавшани ман дафтар асту ханчари ман хома аст,
Ман намемирам, ба номам ҷовидонӣ нома аст.

ОРИЁЎ

Гарди ватан ба хирмани гавҳар намедиҳам,
Реги раҳи диёр ба мрамар намедиҳам.
Як зарра нангро ба ҳама зар намедиҳам,
Дунёи нангу ор манам, ориёям.

Қавшан нигоҳи рашк бидӯзад ба чомаам,
Ҳаст эътибори номи ман аз меҳрномаам,
Олам пур аз сухан бувад аз лутфи хомаам,
Дунёи нангу ор манам, ориёям.

Оҳангро ба санъати оҳ офаридаам,
Фарҳангро зи ҳарфи нигоҳ офаридаам.
Ман нангро ба ҳурмати ҷоҳ офаридаам,
Дунёи нангу ор манам, ориёям.

Дастӣ дуъои чораи халқи худо манам,
Пайвандсози ҳалқаи аз ҳам чудо манам.
Бегона нестам, ба ҳама ошно манам,
Дунёи нангу ор манам, ориёям.

Сулҳам, ки ҷангро напазирад сиришти ман,
Поянда аст кохи муҳаббат зи хишти ман,
Қомуси бахт сар шавад аз сарнавишти ман,
Дунёи нангу ор манам, ориёям.

РАНЦИ ФИРДАВСӢ

Шоҳи роҳат ҷовидонат дида зорӣ мекунад:
«То намонам бенишон бар олами ранчам баред».
Посбони ганҷ ҳам фурсатшуморӣ мекунад:
Монад ин ганчина аз сар, дур аз ганчам баред.

Санг ҷойи тоҷро, тобут гирад ҷойи тахт,
Шоми хузнангез ояд баъди ҳар субҳи тараб.
Хушк шуд Маҳмудро гулбоғи сабзи пурдарахт,
Лек монд аз ӯ нишон ҷовид гулбоғи адаб.

Паҳлавоне, к-аз миёни обу оташ мегузашт,
Чун замони паҳлавонӣ рафт, рафт ӯ аз миён.
Ҳар кӣ омад донае афканд дар ин паҳндашт,
Шуд насиби нек суду ҳосили бад шуд зиён.

Ҳар касе Ҷамшедсон лофи худой мезанад,
Хеш аз дунёи шоҳӣ бар гадоӣ мезанад.
Сози умраш ҳар дам оҳанги ҷудой мезанад,
Сад наво дорад агар, бар бенавой мезанад.

Буссае сад ғусса дорад, мекунад бадном мард,
Шоҳ агар бошӣ, шинос аз дида макри Аҳриман.
Мағзи сарҳо хӯрдани морон дигар дард аст, дард,
Мекунад Заҳҳокро хунхори мулки хештан.

Зории Эрач нарезонад сиришки Салму Тур,
Дар сари ин қисса дил обу чигар хун мешавад.
Аз ҷаҳони подшоҳӣ бурда ҳасратҳо ба гӯр,
Сад пушаймон аз хатои худ Фаридун мешавад.

Дод аз дасти фиребу макри пинҳони шахон,
Қатл Рустам мекунад парвардаи Таҳминаро.
Ҷоншикорон оваранд аз нешободи ҷаҳон,
Баъди марги зиндагибахшандагон нӯшинаро.

Дар гулӯи ҳар ғарибафтода чун рег аст об,
Рӯ ба марг овар, наовар бар диёри ғайр рӯй.
Ҷабри Ковус аст беҳ аз шафқати Афросиёб,
Кушта мегардад Сиёвуш охир аз дасти Гурӯй.

Бар димоғам мерасад аз оташи дардода дуд,
Беҳиёнат нест рашк, аз роҳ гардон Тӯсро.
Дасти тири Бежан аз тан мекашад ҷони Фуруд,
Мезанад барҳам умеди Рустаму Ковусро.

Нанги марговар Таҳамтанро ба чоҳи ғам фиканд,
Гашта саргарми ғурураш ёрро бегона хонд.
Марги Сӯҳробаш нашуд ўро ба роҳи умр панд,
Қиссаҳои решапайвандони худ афсона хонд.

Муштро бар сина чун бар табли шодӣ мезанед,
Ғофил аз он зӯри ҷоду зӯри бозуро занад.
Паҳлавонони ватан, савганди ноҷо бишканед,
Шермард Исфандиёр аз тири газ ҷон меканад.

Рӯди поки меҳрубонӣ ҳам нашӯяд доғи кин,
Хунбаҳогири падар як рӯз Баҳман мешавад.
Хунбаҳогирон ҳам охир уфтанд аз рӯи зин,
Одамиро як хатои карда душман мешавад.

Бар худ оеду марезонед хуни ҳамдигар,
Он кӣ душман мешуморед, эҳтимол ӯ додар аст.
Гаштаем аз ҳам чудо бо айби бобову падар,
Аз ҳамон тухме, ки доро ҳаст, аз он Искандар аст...

Шоҳнома-панднома, саргузашти шоҳхост,
Қисмати дилсӯзу ҳам сӯзандаи даргоххост.
Чохкан он як, дигар ҳамворсози чоҳхост,
Ҳарфҳо дар байтҳо чун нақши по дар роҳхост.

Шоҳнома-сарнавишти талху ҷонсӯзи Аҷам,
Достони қаҳрамонӣ, қиссаи мардонагист.
Гиряҳои рӯзи шодӣ, хандаҳои рӯзи ғам,
Байтҳои ошноӣ, нолаи бегонагист.

Балки тақвим аст, тақвими ҳаёти рафтагон,
Пайки шодӣ оварад ҳар нома баҳри ғамзада.
Бехато донем аз он рӯзи ҷашни Меҳргон,
Бехато донем аз он ҷашни Наврӯзу Сада.

Балки бошад қиссаи яздонпарастони нахуст,
Як нишони неки Шедаспаш намозу рӯза аст.
Сарвари олам фақат донед дурусту нодуруст,
Ҳар кӣ нашносад Худоро қисматаш дарюза аст.

Шоҳнома ҳаст ганҷи ранҷи аз сисола беш,
Роҳи ҷовидонаи шоир, ки тай гаштӣ ба сӣ.
Мурдаи беном будему ҷудо аз асли хеш,
Ғар намекард ӯ Аҷамро зинда бо он порсӣ.

Ҳайфи шоир... Бар танаш ҳарфаш шавад тири камон,
Ҳосили умраш ҳама хун хӯрдану ҷон кандан аст.
Шоҳнома-бозгӯи фаҳми шоҳони замон,
Аҷру подошаш ба зери пойи пил афкандан аст...

Балки бошад номаи фарҷоми шӯрангехта,
Қиссаи бехонумон гаштан зи дасти рашқхост.
Дар сари ҳар номааш оҳ асту ашки рехта,
Шоҳнома баҳри назм аз ҷӯяҳои ашқхост...

ХАТИ ШИКАСТА

Аз хату ҳарфҳои бишката
Ҷоҳилонат шикасти худ диданд.
Ҷашми ҳар хатшиносро баста,
Баргосо забонашон чиданд.

Ҳарфҳои туро ба мисли тир
Сӯи ҷашмони мо равон карданд.
Аз ту рӯ тофтанд, чун аз пир,
Майли сӯи дигар ҷавон карданд.

Дастхатҳо ба сурати ҷавшан
Зарби шамшеру найзаҳо хӯрданд.
Мисли донишварони дилравшан
Бо азобу шиканчаҳо мурданд.

Чун маризат шумурдаву аз рашк
Дур карданд аз барат фарзанд.
Об будӣ ту аз дарун чун машк,
Эй даҳанбастаи ба ман монанд.

Шуд раҳо дар баҳои нархи ҷон
Ҷони пурдардат аз дами вопас,
Гашта берун ҳазорҳо девон
Аз ниҳонхонаҳо чу аз маҳбас.

Баъди ҷон кандану зафарёбӣ,
Оташе ҷойгири дуд омад.
Баъди саргаштагию рӯтобӣ
Рӯдакӣ сӯи Панҷруд омад.

Рӯйсурхии беғалат гардад
Баъд аз ин ҷашми лоларанги ман.
Бешикаст аз шикастахат гардад
Қаҳрамони ба ному нанги ман.

ЗАБОНИ МОДАРӢ

Суруди «Алла»-и модар намегардад фаромӯшам,
Алифи хештанро ёфтам аз ин алиф охир.
Расад оҳанги гоми вожаҳоят нарм ба гӯшам,
Ҳичову ҳарфи ту ёбад раҳе бар олами хотир.

Нигоҳи хатшиносон бар сари ту мисли барчошанд,
Ба дида нуктаву ҳарфи туро чун тӯтиё хонанд.
Худочӯёну покон аз ту чӯёи даво бошанд,
Зи асрори ту огахро хато не, авлиё хонанд.

Шиносад сӯзани миҷгон ба мисли ришта ҳарфатро,
Матои кандакӯки дидагонамро ту медӯзӣ.
Ниёгон баҳри ман бо хуни дил бинвишта ҳарфатро,
Ту аз ман рӯза мегирӣ, бигирам ман зи ту рӯзӣ.

Хубоби чашмҳо бар ҳарфҳои мавҷмонандат
Нигаҳ дӯзанд гоҳе аз ҳавас, гоҳи дигар аз рашк.
Ба ёди ҳар китоби сӯхта, ҳар дафтари пандат
Равон гардад зи ҳавзи дидагонам чӯйҳои ашк.

Ҳама бишкастанафсии ман аз бишкаста ҳарфи туст,
Бо омӯзанда ҳар бишкастаҳарфи ту зафар орад.
Дараҳти пандҳое, ки зи тухми ҳарфҳоят руст,
Нагардад заъфарон ҳаргиз, ба ҳар фасле самар орад.

Касе, ки ошно бар печухамҳои хатат бошад,
Нанолад аз раҳи пурпечутобу аз ҳами тақдир.
Чароғи дил зи сими барқи меҳрат нур мепошад,
Забони рӯшани дилҳо, забони назми оламгир.

Ту будиву ту ҳастӣ лаззате бар коми нокомон,
Ту бошӣ, зиндаам бо нони хушку косаи обам.
Маро ганҷе намонда ғайри ту аз давлати Сомон,
Сару сомони худро ҳеҷ гаҳ бе ту намеёбам...

САРҲАДИ МУЛКАШ ЗАБОНИ МОДАРИСТ

Барои Бозор Собир

То зи кӯхистон ба дил дорад асар,
Реги мулкашро намебахшад ба зар.

Дидаро рӯди Зарафшон мекунад,
Мӯйро барфи Бадахшон мекунад.

Дар ғами Балху Бухоро мешавад,
Об аз оҳаш санги хоро мешавад.

Оварад аз бори андӯҳи Ватан
Боди Файзободро ҳам бар сухан.

Дорад аз хуни Сиёвуши замон
Лолаи сахрои умри ӯ нишон.

Қуллаҳои барфпӯш оранд ёд,
Ҷомаиспедони хоҳони мурод.

Санги аз кӯҳи диёраш кандаро
Бинад ӯ чун тифли аз пистон чудо.

Дар мазори ёд дорад ёдгор
Саддаву олуҷаҳои латтадор.

Аз чароҳат лахт-лахт ӯро дил аст,
Ҳастияш бе теғи Сино мушқил аст.

Дар забони хомааш лафзи дарист,
Сарҳади мулкаш забони модарист.

Гарчи дар мулки дигар афтода аст,
Ҳайкали Айниву Турсунзода аст.

Байни садҳо хуфта бедор аст ӯ,
Дар ғарибиҳо ватандор аст ӯ...

ТАЪКИД

Илҳом аз гуфторҳои Эмомалӣ Раҳмон

Субҳи мо моили шом аст, аз ин беҳабарем,
Офтоби лаби бом аст, аз ин беҳабарем.

Баски дар оташи найранги замоне кабоб,
Пухтаи мо ҳама хом аст, аз ин беҳабарем.

Пардаи дасти шикам баст раҳи шишаи дил,
Шаҳди мо захр ба ком аст, аз ин беҳабарем.

Чоми пурмай ба кафу ёд зи Хайём кунем,
Ин чӣ май ҳасту чӣ чом аст, аз ин беҳабарем.

Довар аз нафс тарафдори ғиромон гардад,
Бурди мо бурди ҳаром аст, аз ин беҳабарем.

Огаҳ аз тозагари пуртамаъи доғи раҳем,
Роҳат ҳар пайи гом аст, аз ин беҳабарем.

Ҳама дар фикри таъомем, на дар фикри калом,
Он таъоме, ки калом аст, аз ин беҳабарем.

Ғами садсола фурӯшем ба як лаҳза ғараҳ,
Асари умр кадом аст, аз ин беҳабарем.

Сари сад матлаби оянда хӯрад мансаби мо,
Нанги бад душмани ном аст, аз ин беҳабарем.

Гарди аз хок ба домони фалак печида
Ҳасрати шоҳу ғулом аст, аз ин беҳабарем.

Нармзоҳир барод осон дили бекинаи мо
Хасм теге ба наём аст, аз ин беҳабарем.

Мурғ сахрои тихӣ бар қифаси пур наҳарад,
Тир ҳар дона ба дом аст, аз ин беҳабарем.

Раҳм дар синаи симурғи ҷаҳон нест дигар,
Золи мо шӯҳрати Сом аст, аз ин беҳабарем.

Марғ фарҷоми ҳаёт аст ҳама медонем,
Зиндагиро чӣ мақом аст, аз ин беҳабарем.

ҶОНФИДО

Ман шомӣ тори умрро чун субҳ нуронӣ кунам,
Ман сарф умри хешро дар роҳи инсонӣ кунам.

Ғамхори ҳар маҳзун шавам, дилсӯзи ҳар дилхун шавам,
Тифли падаргумкардари умре ниғаҳбонӣ кунам.

Тухми муҳаббат парварам, нахли садоқат парварам,
Бунёд дар хоки Ватан гулбоғи инсонӣ кунам.

Ҷамъ оварам ҳар хӯшаро, хирман кунам ҳар гӯшаро,
Номи диёри хешро «Мулки фаровонӣ» кунам.

Бошад ғанимат ҳар нафас, бар додхоҳам додрас,
Бахшам пушаймонгаштаро, озод зиндонӣ кунам.

Ёри адолатпешаам, ҳамрози некандешаам,
Дорулбақоро чустучӯ аз олами фонӣ кунам.

Ман сулҳ кардам чангро, ман мум созам сангро,
Сарҷамъоро то абад ҳифз аз парешонӣ кунам.

Дар олами номусу ном ҷӯям нишони бардавом,
Боло ливои кишварам аз қӯҳи Сомонӣ кунам!

ХУДШИНОС

То бубинӣ некҳоро нектар,
Роҳҳоро то кунӣ наздиктар,
Сӯҳбатат аз худшиносӣ сар шавад,
То шавад ҳар тоҷике тоҷиктар.

Фикри фардои дурахшон мекунӣ,
Ифтихор аз Тоҷикистон мекунӣ.

Мум кардӣ бо навозиш сангро,
Пеш бигрифтӣ раҳи фарҳангро.
Рӯҳи Сомонӣ бигӯяд гӯиё:
Ҳифз кун мӯҳру ливои нангро.

Фикри фардои дурахшон мекунӣ,
Ифтихор аз Тоҷикистон мекунӣ.

Роҳу пул бунёд кардӣ, шод бош,
Шаҳру деҳ обод кардӣ, шод бош.
Хотири халқи азизи хешро
Баъди ғамҳо шод кардӣ, шод бош.

Фикри фардои дурахшон мекунӣ,
Ифтихор аз Тоҷикистон мекунӣ.

Аз ту мо меҳри диёр омӯхтем,
Дарсҳои ифтихор омӯхтем.
Ошно кардӣ ба Қурони Карим,
Ояти Парвардигор омӯхтем.

Фикри фардои дурахшон мекунӣ,
Ифтихор аз Тоҷикистон мекунӣ.

ДАЪВАТ

Гӯш ҳарфи роҳбар бояд кунем,
Дуртар роҳи назар бояд кунем.
Дасти нанги худ сипар бояд кунем,
Қатраҳоро ҳам гуҳар бояд кунем.

Дар ҳама майдон зафар бояд кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

Бонги заҳмат гар расад ҳар дам ба гӯш,
Мешавад неши раҳи тақдир нӯш.
Дар диёри рӯдҳои пурхурӯш
Ҳар қадам бояд, ки бошад сабзпӯш.

Ҳоки мулки хеш зар бояд кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

Бояд аз ҳар қуллаву қӯҳи баланд
Ибрат омӯзем, андӯзем панд.
Ҳоксоронанд гарчӣ дилписанд,
Сарбаландонанд ҳар ҷо арчманд.

Боз тоҷи худ ба сар бояд кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

Дигар аст имрӯз авзои ҷаҳон,
Донаҳоро бим бошад аз ҷаҳон.
Чашмашон дом аст бар дилогаҳон,
Алҳазар аз ин раҳу ин ҳамраҳон.

Мо фақат бояд ба худ бовар кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

Як замон машҳур дар дунё будем,
Байни навомӯзҳо доно будем.
Баҳри дармони ҳама Сино будем,
Соҳиби девону Мавлоно будем.

Хешро машҳуртар бояд кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

Бояд аз абри ҳунар борон канем,
Аз танӯри умр бояд нон канем,
Роҳ сӯи қуллаи армон канем,
Баҳри русурхии миллат чон канем,

Хешро ҳуни чигар бояд кунем.
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

Дар канори меҳри ӯ растем мо,
Меҳр бар обу гилаш бастем мо.
Гулшан аст, аз накҳаташ мастем мо,
То қиёмат бо Ватан ҳастем мо.

Талхии ҳастӣ шакар бояд кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем!

ЁДИ ВАТАН

Дур назар карданам, ёди ватан кардан аст,
Шом саҳар карданам, ёди ватан кардан аст.

Ҳар дами умри шубоб, ҳар нафаси дар ҳисоб,
Сарфи ҳунар карданам, ёди ватан кардан аст.

Аз дили осудаам, аз фараҳолудаам,
Оҳ бадар карданам, ёди ватан кардан аст.

Модари дилсӯз рафт, меҳри шабу рӯз рафт,
Ёди падар карданам, ёди ватан кардан аст.

Хӯрда ғами решаро, мазраи андешаро
Пур зи самар карданам, ёди ватан кардан аст.

Аз чамани пур зи мушк ҷониби саҳрои хушк
Майли сафар карданам, ёди ватан кардан аст.

Ғарчи дар он кӯҳнадех ҳоли касе нест беҳ,
Хонаву дар карданам, ёди ватан кардан аст.

Дар ҳама кунчи ҷаҳон аз ғами як ғамраҳон
Доғ чигар карданам, ёди ватан кардан аст.

ҚИБЛАИ УМЕД

Теппаи хокат ба каф дар ҳама чо бо ман аст,
Ҳар гулу ҳар як алаф дар ҳама чо бо ман аст.
Савти хуши тору даф дар ҳама чо бо ман аст,
Хотираҳо саф ба саф дар ҳама чо бо ман аст.

Дар ҳама чо, эй ватан, нестам аз ту чудо,
Ҳадяи қиматтарин баҳри манӣ аз Худо.

Ашки бари рӯи ман оби равони ту ҳаст,
Дар раҳи саҳрои умр аспдавони ту ҳаст.
Қиблаи умеди ман пиру чавони ту ҳаст,
Тобу тавонам ҳама тобу тавони ту ҳаст.

Дар ҳама чо, эй ватан, нестам аз ту чудо,
Ҳадяи қиматтарин баҳри манӣ аз Худо.

Чо нашавад дар дилам меҳри диёри дигар,
Меҳри диёри дигар ҳаст ба ёри дигар.
Қуз ту набошад маро майли баҳори дигар,
Бе ту шавам зардрӯ, бе ту шавам хунчигар.

Дар ҳама чо, эй ватан, нестам аз ту чудо,
Ҳадяи қиматтарин баҳри манӣ аз Худо.

ЧАШМИ ВАФО

Тоҷикистон чашмай, чӯят манам,
Як ҷаҳон чашми вафо сӯят манам.

Бӯи ҷаннат ояд аз ҳар гӯшаат,
Мушкбӯям, зинда бо бӯят мнам.

Ҷонфидой ҷавҳари меҳр асту сидк,
Бозии ҷон дар сари мӯят манам.

Рӯ наорам бар гурез аз як садо,
Шери майдонам, на охуят манам.

Гар ба чандин лафз мегӯям сухан,
То абад фарзанди якрӯят манам.

Сӯхтан аз ҳинду омӯзанд агар,
Ғолиби меҳмони ҳиндуят манам.

Дар сари минбар ватангӯ беҳисоб,
Дар сари дафтар ватангӯят манам.

ДАРДИ МЕХР

Ватан мегӯям аз рӯзе, ки ман фаҳми сухан дорам,
Сухан мегӯям аз рӯзе, ки ман меҳри ватан дорам.

Вафою эътиқоду ифтихорам -қаҳрамононам,
Ба ин чамъияти худ гуфтугӯю анчуман дорам.

Ба дил раҳму ба чон сӯзу ба хун нангу ба чашмон меҳр,
Тамоми хулқи ибратбахши миллат дар бадан дорам.
Гирифтам аз ниёгон дарси номӯси ватандорӣ,
Насими бӯи гулбоғи нав аз боғи кӯҳан дорам.

Зи кӯҳаш орзу санге барои лавҳи рӯи гӯр,
Зи хоки пунбапарвардаш таманно як кафан дорам.

На ғайру ошно донад, на сад мушкилкушо донад,
На дунёи даво донад, ҳамон дарде, ки ман дорам.
Зи ман монад асар боғе, наемонад нишон доғе,
Агар доғест, аз роҳи замон дар пираҳан дорам.

Муҳаммад маҳв месозад бадиро некиям охир,
Ниҳон донҳои Хурмуздӣ ба хоки Аҳриман дорам.

ИФТИХОР

Дорад ин тифл аробаи кӯҳна,
Чӯбу чархаш дурушту пур аз занг.
Мехаш аз чӯб агар бурун гардад,
Ҷо ба ҷояш кунад ба зарби санг.

Гоҳ вайрон аробааш, гаҳ соз
Дар раҳу пушти борааш бинам.
Дар фарозӣ аробааш дар пушт,
Дар нишебӣ саворааш бинам.

Байни ҳамсолҳои гандумранг
Зардрӯ ҳаст агарчи мисли ҷав,
Заррае хешро намедонад
Камтар аз ҳар аробадори нав.

Гарчи бошад аробааш кӯҳна,
Гарчи ӯ кӯҳнапираҳан дорад,
Лек дорад аробааш парчам,
Нест нодор, ӯ ватан дорад...

ВАСФИ ДИЁР

Қуллаҳои кӯҳхоят минбару тахти ман аст,
Санги побарҷоят осори сари саҳти ман аст.
Ҳар кафи хокат зару ҳар қатраи обат гуҳар,
Панҷаи пур аз саҳоят суфраи баҳти ман аст.

Танг дунё баҳри ман, эй Тоҷикистон, бе ту ҳаст,
Олами равшан ба чашмам торикистон бе ту ҳаст.

Гӯшаи танги ватан бошад зи паҳноҳо кушод,
Хонаи пасташ баланд аст аз ҳама қасри мурод.
Маскани осудагию зиндагӣ бошӣ, Ватан,
Нест аз он дилфаротар ҷо бароям умрбод.

Танг дунё баҳри ман, эй Тоҷикистон, бе ту ҳаст,
Олами равшан ба чашмам торикистон бе ту ҳаст.

Ташнагиам нашканад аз оби дарёи дигар,
Дони армонам намесабзад ба саҳрои дигар.
Роҳатам дар ҷои дигар саҳттар аз заҳмат аст,
Зиндагонӣ баҳри ман марг аст дар ҷои дигар.

Танг дунё баҳри ман, эй Тоҷикистон, бе ту ҳаст,
Олами равшан ба чашмам торикистон бе ту ҳаст.

НАКҲАТИ ВАТАН

Дар ҳама кунчи чаҳон бӯи Ватан бар мо расад,
Дар замини осмон бӯи Ватан бар мо расад.
Сер аз бӯяш намегардад димоғе умрбод,
Ҳамчу бӯи гарми нон бӯи Ватан бар мо расад.

Мешавад пурнур чашм аз дидани рӯи Ватан,
Чашмаи камоб тобад рӯд дар чӯи Ватан.
Бар ғарибафтода чон бахшад фақат бӯи Ватан,
Хешро бинад хаёлан ӯ ба ҳар кӯи Ватан.

Мо ба хусни кишвари зебои худ мафтун шавем,
Баҳри ҳифзи рӯйсурхиҳои худ дилхун шавем.
Дар лаҳад гӯянд агар: душман ба ҳокат по ниҳод,
Мурдаи садсола бошем, аз кафан берун шавем.

ҶАННАТИ РҶӢИ ЗАМИН

Ҷаҳон ангуштарин бошад, нигинӣ,
Ҷаҳон тахт аст агар, ту тахтшинӣ.
Бинозам бо ту, мулки нозанинӣ,
Диёрам, ҷаннати рӯи заминӣ.

Худо гарчи гунаҳбахшу сахӣ аст.
Касе қадрат надонад, дӯзахӣ аст.

Хасу хори ту дорад мушку анбар,
Ту ро ҳар гӯшае сабзу муаттар.
Ту ро садҳо гулу садҳо гиёҳ аст.
Туй боғи пур аз сарву санавбар.

Худо гарчи гунаҳбахшу сахӣ аст,
Касе қадрат надонад, дӯзахӣ аст.

Ҳазорон бенаворо дилнавозӣ,
Ҳазорон дардро дармон ту созӣ.
Ту як сарчашмаи оби ҳаётӣ,
Ту як бахшандаи умри дарозӣ.

Худо гарчи гунаҳбахшу сахӣ аст.
Касе қадрат надонад, дӯзахӣ аст.

НАҚДИНА

Туй ганчинаву ганчинаи ҳастии манӣ,
Туй оинаву ойинаи ҳастии манӣ.
Нестӣ нася, ту нақдинаи ҳастии манӣ,
Боми тақдири ману зинаи ҳастии манӣ.

Аз дари дидаи пӯшида туро мебинам.
Балки бе мардумаки дида туро мебинам.

Сарҳаду ҳар вачаби хоки туро медонам,
Паҳнии домани афлоки туро медонам.
Заҳру бахшандаи тарёки туро медонам,
Беғаму вориси ғамноки туро медонам.

Аз дари дидаи пӯшида туро мебинам.
Балки бе мардумаки дида туро мебинам.

Сабз аз файзи ту бошад шаҷару решаи ман,
Наҳҳати ту расад аз боғи ману бешаи ман.
Гуфтани васфи ту бошад хунару пешаи ман.
Ҳаст аз номи ту пур дафтари андешаи ман.

Аз дари дидаи пӯшида туро мебинам,
Балки бе мардумаки дида туро мебинам.

НОМАИ БАХТ

Аз ҳама пайғомат илҳомам бас аст,
Як сухан аз ҷамъи инъомат бас аст.

Нестам ҳамсоғари танпарварон,
Қатраи оби таҳи ҷомат бас аст.

Олами озод ҳам бе фитна нест,
Мурғи ҳастии маро домат бас аст.

Субҳи козиб тирагӣ дорад зи пай,
Як ҷароғи хираи шомат бас аст.

Сабр мерос аст аз аҷдоди ман,
Пухтагонро меваи хомат бас аст.

Қаср не, осуда бошӣ, баҳри ман
Соия лабгӯшаи бомат бас аст.

Эй ватан, эй дарғаҳи ишқу умед,
Номаи бахти манӣ, номат бас аст.

ВАТАНИ НАВРҶЗ

Базми гул дар чамани Наврӯз аст,
Даври гул-гулфикани Наврӯз аст,
То ба гардун сухани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Бӯи Наврӯз расад аз ҳама дар,
Рӯи Наврӯз расад аз ҳама дар,
Ҳама дар пирахани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Ном Наврӯзу насаб Наврӯз аст,
Исми ҳар бахтгалаб Наврӯз аст,
Фасли армоншикани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Сабзгун пуштаву сахрои ватан,
Сабзпӯш аст ҳама ҷои ватан,
Сабз ҷон дар бадани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Ба муродаш ҳама дилдода расад,
Ба ҳама бахти худодода расад,
Ҳама ҷо анҷумани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

ХУДОДОД

Ба дарёи дилам дурри сухан дорам,
Ба ин ганҷ обрӯ дар анчуман дорам.

Тани урён агарчи омадам бар даҳр,
На дарвешам, амирам, пираҳан дорам.

Гули армону нахли орзуям сабз,
Ба дунё ҷовидон боғу чаман дорам.

Сафедиҳои мӯ нақши тараддудҳост,
Барои рӯзи марги худ кафан дорам.

Тамоми умр чон кандам, ҳазорон шукр,
Кунун ҳам ҷони ширин дар бадан дорам.

Худододам, ки баҳри зиндагиву марг
Умеди аввалу охир ватан дорам.

ГАВҲАРИ МЕҲР

Дар хошияи «Дурӯғи сафед»

Маҷмӯаи дилобкунӣ рӯди сухан шуд,
Гарди раҳи андешаи ман хоки Ватан шуд.

Тавлид ҳамон гавҳари меҳри садафи умр
Аз қатраи ҳар васвасаю тавбаи ман шуд.

Борони сиришке, ки зи чашмони сияҳ рехт,
Дар коғази зарди ниғаҳам сабзчаман шуд.

Дар зиндагӣ аз сарҳади сад марг гузаштам,
Пайдо асари хилъати ҳастӣ зи кафан шуд.

Мурғи дили ман майли дигар кӯй надорад,
Меҳр аст ҳамон банд, ки бар пош расан шуд.

Дар ҳасрати он пираму он кӯдаки шӯхаш,
Бар ман асари нав алами дарди куҳан шуд.

Аз нози чафокор дигар шиква надорам,
Пайкони вафо тири ҳамон нозфикан шуд.

Сад акси баҳор аст дар оинаи пойиз,
Афсӯсхӯр аз кардаи худ аҳдшикан шуд.

Пурсед суроғам агар, аз кишвари доғам,
Пайдои абад гумшудаи мулки Хутан шуд.

ДЕВОНИ ҚИСМАТ

Ватан бӯе, ки дар ранг аст,
Ватан хоке, ки дар санг аст.

Ватан дар ҳарфҳои чашм,
Ватан дар сатри ожанг аст.

Ватан он достони меҳр,
Ки ҳар байташ хушоҳанг аст.

Ватан-девони қисматҳо,
Ватан эҷоди фарҳанг аст.

Ватан-сарномаи ҳастӣ,
Ватан маҷмӯаи нанг аст.

СОҲИБИ НАНГ

Ватанро аз як оҳангаш шиносам,
Зи овози наю чангаш шиносам.

Нишони кӯҳсорашро ба ҳар чо
Ман аз ҳар порай сангаш шиносам.

Ба олам нест ҳамранги диёрам,
Диёрамро ҳам аз рангаш шиносам.

Шуданд аз фикри ҳифзаш пир садҳо,
Ҷабинашро аз ожангаш шиносам.

Надорад ҳамлаашро ёд таърих,
Ба дунё душмани чангаш шиносам.

Баҳои дасти фаҳмаш дастхатҳост.
Фари худро зи фарҳангаш шиносам.

Ватан мероси нанг аст аз ниёгон,
Худамро соҳиби нангаш шиносам.

КИШВАРИ ҲАСТӢ

Матлаи ҳар сӯҳбату ҳар анҷуман ҳастӣ,
Мулки ҷаннатсурату боғу ҷаман ҳастӣ.
Маскани осудагии ҷону тан ҳастӣ,
Шодсози қалбҳо, як ғамшикан ҳастӣ,

Тоҷикистон! Кишвари ҳастии ман ҳастӣ,
Бар ту дорам меҳри беохир, ватан ҳастӣ.

Бе ту лолу безабонам, зори овозам,
Бе ту бе болу парам, маҳруми парвозам.
Бар ту гӯям рози дил, ҳастӣ ту ҳамрозам,
Бо ту дорам ифтихору бо ту менозам.

Тоҷикистон! Кишвари ҳастии ман ҳастӣ,
Бар ту дорам меҳри беохир, ватан ҳастӣ.

Ғар манам тори вафо, пудам туро донам,
Чашмаҳои руди мавҷудам туро донам.
Шодии рӯзи ғамолудам туро донам,
Олами умеду мақсудам туро донам.

Тоҷикистон! Кишвари ҳастии ман ҳастӣ,
Бар ту дорам меҳри беохир ватан ҳастӣ.

МЕҲРИ БЕОХИР

Аз ту бошад ҳама шеърӯ суҳанам,
Аз ту бошад ҳама нирӯи танам,
Аз ту пурқадр ба ҳар анҷуманам,
Аз ту машхур ба ҳар давр манам.

Туй дунёи вучудам, туй қон дар баданам,
Тоҷикистон, ватанам, эй ватанам, эй ватанам!

Ошиқи сабзаву гулзори туам,
Ошиқи чашмаву кӯҳсори туам,
Сачдагар пеши ҳаводори туам,
Ман вафодори вафодори туам.

Туй танҳо сабаби ин ҳама ошиқ шуданам,
Тоҷикистон, ватанам, эй ватанам, эй ватанам!

Бе ту бечораи бечора шавам,
Бе ту овораи овора шавам,
Бе ту дилрешу чигарпора шавам,
Бе ту ман хор шавам, хора шавам.

Аз ҳама дил қанаму аз ту вале дил нақанам,
Тоҷикистон, ватанам, эй ватанам, эй ватанам!

Ҳар кучо меравам аз хотири ту,
Дар баду нек манам ҳозири ту,
Меҳри бесарҳаду беохири ту
Қард машхури ҷаҳон шоири ту.

Туй сарбайти ҳама қиссаву шеърӯ суҳанам,
Тоҷикистон, ватанам, эй ватанам, эй ватанам!

МОВУ ВАТАН

Бе мулки раҳми сина ин дил ватан надорад,
Хирман агар набошад, ҳосил ватан надорад.

Ҳаргиз ватанпарастон аз мушкилӣ наноланд,
Дар рӯзгори осон мушкил ватан надорад.

Меҳри бузурги меҳан дар дил бувад, на дар тан,
Сарчашмаи муҳаббат дар гил ватан надорад.

Бори умеди фардо дорад ба дӯш имрӯз,
Дар кӯй ноумедӣ оқил ватан надорад.

Бар усма мефурӯшад ӯ сурмаи ватанро,
Банг аст нанг ӯро, чоҳил ватан надорад.

Мову ватан, Муҳаммад, беҳамдигар набошем,
Дарё агар набошад, соҳил ватан надорад.

САРЧАШМАИ МЕҲР

Сарчашмаи меҳр аз ватан оғоз бигирад,
Тори дилам оҳанг аз ин соз бигирад.

Ҳаргиз накунам шиква, худованд агар аз ман
Ўз хоки ватан додаи худ боз бигирад.

Номуси ватан ҳадягари зӯру тавон аст,
Гунчишк худаш ҳампари шахбоз бигирад.

Меҳри ватан андоза надорад, ки надорад,
Мулки ҳама танро ба як андоз бигирад.

Дидори ватан баҳри ғарибон бувад ин ранг:
Маҳрумии фахр олиҳаи ноз бигирад.

Гӯям ба қалам васфи ватанро чу Муҳаммад,
Аз гиряи меҳрам агар овоз бигирад.

ГУЛИСТОН

Садҳо сабад гул дар кӯҳсорат,
Садҳо қабат гул дар обшорат,
Сад хирмани гул дар ҳар канорат,
Гул дар миёни себаргазорат.

Дар ту диёрам асли баҳор аст,
Ҳар чор фаслат фасли баҳор аст.
Эй Тоҷикистон, ҳастӣ гулистон,
Ҳастӣ гулистон, эй Тоҷикистон.

Гулзори баҳтам, боғу биҳиштам,
Гулмеҳр рӯяд аз тухми киштам.
Чун рӯди покат бошад сириштам,
Розӣ ҳамеша аз сарнавиштам.

Дар ту диёрам асли баҳор аст,
Ҳар чор фаслат фасли баҳор аст.
Эй Тоҷикистон, ҳастӣ гулистон,
Ҳастӣ гулистон, эй Тоҷикистон.

Дар ту набошад осори хуфтан,
Дурдонагулҳо пайваста суфтан.
Ҳар лаҳза ҳастӣ ту дар шукуфтан,
Осон набошад васфи ту гуфтан.

Дар ту диёрам асли баҳор аст,
Ҳар чор фаслат фасли баҳор аст.
Эй Тоҷикистон, ҳастӣ гулистон,
Ҳастӣ гулистон, эй Тоҷикистон.

ВАТАНДОР

Мо ватандорем, тоб аз санг мегирем мо,
Оҳани тақдир дур аз занг мегирем мо,
Аз чигар бар рӯйсурхӣ ранг мегирем мо,
Баҳри базми худ дигар оҳанг мегирем мо.
Роҳи дури олами фарҳанг мегирем мо.
Мо ватандорем, тоб аз санг мегирем мо.

Мо ватандорем, фаҳр аз кишвари худ мекунем,
Ифтихор аз давлату аз сарвари худ мекунем.
Ҳифзи боғи ваҳдати боровари худ мекунем,
Куллаашро тахту сангаш минбари худ мекунем.
Тоҷи номуси ватанро бар сари худ мекунем,
Мо ватандорем, фаҳр аз кишвари худ мекунем.

Мо ватандорем, моро гашта дигар сарнавишт,
Баъд аз ин созем фарқ аз ҳамдигар ҳар хубу зишт.
Санги худро ҳам намебахшем бар бегонаҳишт,
Мерасад аз рӯду боғу пуштаву саҳрои кишт.
Кишвари сарсабзи мо фарқе надорад аз биҳишт,
Мо ватандорем, моро гашта дигар сарнавишт.

Мо ватандорем, умре сарфарозӣ мекунем,
Шамъ мегардем, баҳраш худгудозӣ мекунем.
Бар ватан дил баста, ўро дилнавозӣ мекунем,
Карда хизмат, мулки худ аз хеш розӣ мекунем.
Хешро ғолиб ба ҳар майдони бозӣ мекунем,
Мо ватандорем, умре сарфарозӣ мекунем.

Мо ватандорем, баҳри мо ватан сад олам аст,
Бахти неку рӯзгори хуб моро ҳамдам аст.
Шаҳсутуни хонаи уммеди мо мустаҳкам аст,
Гарди саҳрои ватан дар дидаи мо шабнам аст,
Ғуссаи соҳибватан ҳам шодии пайдарҳам аст,
Мо ватандорем, баҳри мо ватан сад олам аст.

Мо ватандорем, худро аз дигар эҳё кунем,
Фикри имрӯзу хаёли қисмати фардо кунем.
Уқдаҳои риштаи иқболи худро во кунем,
Об гашта, қатраи армони худ дарё кунем,
Дар ҷаҳон бояд, ки ҷои хешро пайдо кунем,
Мо ватандорем, худро аз дигар эҳё кунем.

ШУКРОНА

Ҳаргиз бурун намеравам аз хоки кишварам,
Он сон, ки тарки лона нахоҳад кунад уқоб.
Бар ин ҳавову об, ки ман хӯ гирифтаам,
Марг аст дилкании ман аз ин ҳавову об.

Гардам зи шохи сабздарахташ агар ҷудо,
Монам ба зери пойи ҳама раҳравон чу барг.
Чун хун зи тан агар равам аз хоки хештан,
Дар ҷой лахта гардаму афтам ба коми марг.

Ман чашмаи муҳаббату ишқам ба мулки хеш,
Аз хок сар барораму монам ба хок сар.
Ман донаму замини вучудам баҳори умр,
Ҷонам ситон, Худо, агар аз худ шавам бадар.

Тобанд ҳамчу ворису аҷдод дар назар
Ҳар сангу кӯху пуштаву ҳар қуллаи баланд.
Афтад ба чашми ман ниғаҳи сад ҳазор чашм,
Дар доми меҳр афтаму дар ҳалқаҳои панд.

Дар осмони умрам асар аз ғубор нест,
Хуршеди худғудохта рахшандагӣ кунад.
Чун арча сабз дида ба хоки ватан маро,
Аз нав умед мурдадил аз зиндагӣ кунад.

Ҷоям намерасад агар аз шоҳаи гулаш,
Чун мурғаке ба хори танаш лона мекунам.
Пайванди хоки ўяму монанди тўтиё
Гардаш ба чашм кардаву шукрона мекунам.

СУБҲИ ТОҶИКИСТОН

Ояд садои мурғакон,
Ояд ба гӯш овози об.
Дар дидаи кавну макон
Дигар натобад нақши хоб.

Хезад ҳазору як садо
Аз роҳу пайроҳи хамӯш.
Аз нағмаҳои ошно
Гардад ҳама ҷо нағмапӯш.

Аз савтҳои дилнишин
Оҳанги бедорӣ расад.
Бар сар хаёли бехтарин
Ёди ватандорӣ расад.

Аз пушти ҳам во мешавад
Садҳо дару дарвозааш,
Субҳона пайдо мешавад
Аз субҳгоҳи тозааш.

Хонад намози бомдод
Пире ба кунчи хонааш,
Дорад талаб ин покзод
Ободии кошонааш.

Рӯбанда бардорад зи роҳ
Афтодабарги охирин.
Хоҳад фақат ин некхоҳ
Покизагиҳои замин.

Чӯшида говашро зане,
Полад ба дока ширро.
Пайваст ӯ бар маскане
Сарриштаи тақдирро.

Бар раставу роҳе занад
Гулдухтаре бо шавқ об,
То модаре чашм афканад
Созад арӯсаш интихоб.

Дехкони чӯёи самар
Бар пушта гирад пеш роҳ,
Барвақт худро коргар
Бинад ба пеши дастгоҳ.

Нонпаз пазад аз шом нон,
Андешаи серӣ кунад.
Навмед гарданд одамон
Як дам агар дерӣ кунад.

Бозоракиҳо бешумор,
Пир он яке, дигар ҷавон.
Бар ҳар сӯ роҳи рӯзгор
Ҳар фардро созад равон.

Аз накҳати осудагӣ
Роҳат кунад дилро димоғ,
Бахшад умеди зиндагӣ
Хуршед дар ҷои ҷароғ...

ДИЁРИ МАН

Бе Вахшу Зарафшонат,
Чун фасли хазон гардам,
Бе санги Бадахшонат
Бе ному нишон гардам.

Сар мекашад аз хокат
Гулгунчаи армонам,
Бар нахли ту чун токат
Печида бувад чонам.

Чун гул ба назар тобад
Ҳар хору хаси боғат,
Булбул ба назар тобад
Бо хониши худ зоғат.

Дур аз ғаму аз сӯзам,
Чону танам осуда,
Бо ту хушу фирӯзам,
Бо ту манам осуда.

Як умр чу Хатлонат
Бо нону намак бошам,
Машҳур ба эҳсонат
Дар зери фалак бошам.

Бе Вахшу Зарафшонат
Чун фасли хазон гардам,
Бе санги Бадахшонат
Бе ному нишон гардам.

ГУЛШАНИ УМР

Тоҷикистон- гулшани умрам, биҳиштам, меҳанам,
Ҳар ду олам аз барои ман туй, бо ту манам.

Тан агар бошӣ ту, чонам, чон агар бошӣ танам,
Канда аз худ мешавам, дилро агар аз ту канам.

Гаҳ барои сарбаландии ту сарпастӣ кунам,
Чояш ояд нангро аз хотират барҳам занам,

Гаҳ парастам ғайро, гаҳ каъба гӯям дайро,
Хотири ҳифзи ту созад ошно бо душманам.

Гар бухори рӯди тақдирам ба гардун ҳам равад,
Боз дасти хоки меҳри ту кашад аз доманам .

Дидаи хунрези сад шамшеру ҳанҷар ҳеч нест,
То сипар ҳастӣ маро ту, то ту ҳастӣ ҷавшанам.

Ҳалқаи оғозу анҷомам ба ту пайваста аст,
Ҳар ду олам аз барои ман туй, бо ту манам.

ҲАДИС

Ту хастӣ офтоби ман,
Чароғи моҳтоби ман.

Ту оташи муҳаббатӣ,
Ту нури сабру тоби ман.

Фидои роҳати ту бод
Азоби беҳисоби ман.

Фараҳнисори ту шавад
Дили зи ғам каботи ман.

Хаёли дури ту барад
Зи дида нақши хоби ман.

Туй умеди ноумед,
Сароби туст оби ман.

Манам хумору масти ту,
Туй шароби ноби ман.

Ватан-ҳадиси ман туй,
Ватан-туй китоби ман.

ТАКЯГОҲ (Суруд)

Ҳамчу хуршеду мох
Нурбахшам туй.
Бар мани такягоҳ,
Зӯрбахшам туй.

Минбару таҳти ман,
Эй ватан, эй ватан.
Маскани баҳти ман,
Эй ватан, эй ватан!

Бе ту ҳастам ба дард,
Бе туам бе табиб,
Бе туам рангзард,
Бе ту ҳастам ғариб.

Бе туам безабон,
Ту забони манӣ.
Бе туам бенишон,
Ту нишони манӣ.

Бе ту бекудратам,
Риштаи борикам.
Бо ту ман миллатам,
Тоҷикам, тоҷикам.

Суғду Ҳатлон туй,
Ҳам Бадахшону Рашт.
Тоҷикистон туй -
Кишвари сайру гашт.

Ғайри номат дигар
Нест зикре маро,
Ғайри ҳифзат ба сар
Нест фикре маро.

Минбару тахти ман,
Эй ватан, эй ватан
Маскани бахти ман,
Эй ватан, эй ватан.

ИҚТИБОС

Нигоҳи сад шиноси ман,
Муҳаббату сипоси ман,
Ҳамеша иқтибоси ман,
Ягона беқиёси ман,
Туй Ватан, туй ватан.

Хаёли банди ман туй,
Китоби панди ман туй,
Вафописанди ман туй,
Сари баланди ман туй,
Туй ҷаҳони нанги ман.

Ба сози ман наво туй,
Ба шоми ман зиё туй,
Ба дида тутиё туй,
Ба дарди ман даво туй,
Туй бақои ман, ватан.

ПАЙВАНД

Ман ба ту чон надихам, зинда барои ту манам,
То маро хасм нагӯяд, ки манам куштаи ту.
Ба сари душмани бедори ту то фикри бад аст,
Накунам хоб ман аз нанг бари пуштаи ту.

Ҳар ду дар боғи ҷаҳонем ба ҳам нахли умед,
Барги ман барги туву барги ту ҳам барги ман аст.
Ай ватан, ҳар ду ба сад ришта ба ҳам пайвандем,
Марги ман марги туву марги ту ҳам марги ман аст...

ТҶША

Ватан дорам, замини хӯша дорам,
Зи нони меҳри меҳан тӯша дорам.

Ба сар ҷуз фикри тасвири ватан нест,
Ба килк аз хуни нофам ҷӯша дорам.

Надорам ғам зи макрӯҳоваронаш,
Ман он дегам, ба худ сарпӯша дорам.

Ватан аз гӯшаи имон, агар ҳаст,
Дили бахшида бар як гӯша дорам...

ОЛАМИ АФСОНА

Хок бар оби чу май паймона аст,
Боғро сармастии риндона аст.
Пуштаро гул бар сару бар шона аст,
Гул чу шамъ, ору ба он парвона аст,
Кишвари ман олами афсона аст.

Қуллаҳои осмонбӯсаш дигар,
Санги побарҷои номусаш дигар.
Дар нигоҳи мардуми тасвиргар
Абр мурғу кӯҳ мисли лона аст.
Кишвари ман олами афсона аст.

Гирад ин ҷо ранги дигар дуд ҳам,
Субҳ тобад моҳи шомолуд ҳам.
Ибрати софӣ бубахшад руд ҳам,
Рег зери об чун дурдона аст,
Кишвари ман олами афсона аст.

Чор фасл ин ҷо ба як дам мерасад,
Аз ҳисобе хушкро нам мерасад.
Аз даре ризке ба одам мерасад,
Сӯи ман чашми ҳасад бегона аст,
Кишвари ман олами афсона аст.

Мева хоҳам, оварад дарё маро,
Ҳар чӣ пайдо мешавад дар ҷо маро.
Нест некаҳтар чу ман, зеро маро
Дар бихишти рӯи дунё хона аст,
Кишвари ман олами афсона аст.

ШАҶАРИ МЕҲҶР

Дар боғи умедам шаҷари меҳри ту дорам,
Дар хирмани умрам самари меҳри ту дорам.

Сарчашмаи ширинии дарёи вучудӣ,
Дар оби ҳаётам шақари меҳри ту дорам.

Дорандаи ганҷинаи осоишу баҳтам,
Эй кони вафо, симу зари меҳри ту дорам.

Бошад зи хунар мартабаву ҳурмати одам,
Маҷмӯи хунарҳо – хунари меҳри ту дорам.

Аз ханҷару тири ниғаҳи ҳасм натарсам,
То ҷавшани ишқу сипари меҳри ту дорам.

Кошонаи меҳри ту рабудаст диламро,
Дар хонаи дил ҷои дари меҳри ту дорам.

Эй маскани ҳастии ману нестии ман,
То рӯзи қиёмат асари меҳри ту дорам.

НИЁИШ

Он чи ки ман мекунам, баҳри Ватан мекунам,
Баҳри ватан мекунам, он чи ки ман мекунам.

Пуштаи хушкидааш, ҷойи хазондидааш
Аз раҳи дарёдилӣ боғу чаман мекунам.

Ҳаст сароби ватан баҳри ман оби ватан,
Тӯшакаши гарди ӯ дурри Адан мекунам.

Шеру палангаш манам, оҳану сангаш манам,
Соҳиби нангаш манам, машқи бадан мекунам.

Заҳри ҷафои ватан шахди вафо бар ман аст,
Бодаи ин косаро ғуссашикан мекунам.

Гӯшаи имон-ватан, ёди ниёгон-ватан,
Қиссаи нав баҳри худ панди куҳан мекунам.

Бе ватанам бе нишон, бе ватанам бе забон,
Канда дил аз ину он, фикри кафан мекунам.

Нусхаи аслаш манам, муждаи васлаш манам,
Вирди забон то шавад, рӯ ба сухан мекунам.

Он чи ки ман мекунам баҳри ватан мекунам,
Баҳри ватан мекунам, он чи ки ман мекунам.

СИПАР

Мезанам бар пушт, агар ту пуштбонам нестї,
Мехӯрам ханҷар, агар ту нестї бар ман сипар.
Гар замини бахту дони ормонам нестї,
Хӯшае бар каф намеорам ба умри даргузар.

Гар набошї осмонам, начми базму назми ман,
Аз кучо рахшандатар гардад ба шоми зиндагї.
Гар набошї нардбонам, пои шавқу азми ман,
Кай расад бар тахти иқболу ба боми зиндагї?

Дил, ки бар обу ҳавоят сахт одат кардааст,
Дар муҳити дигаре афтад, занад ранги дигар.
Ҳафт пушти ман ба ту арзи муҳаббат кардааст,
Мезанад арвоҳашон, бар ту набандам меҳр агар.

Дарғахи уммеди ман, роҳам ба сӯят баста нест,
Дар ҳама кӯи ту бар рӯям даре бикшода аст.
Тори меҳри ман ба чуз тори дилат пайваста нест,
Аз ҳамон дам, ки маро модар бароят зодааст.

Коҳи умр аз файзи хоқу оби ту гардида гил,
Худ ба девори умеду боми матлаб мезанад.
Соҳили бахтам набошї, баҳри пуртӯфони дил
Аз шамоли дарду сели зиндагї лаб мезанад.

Барқи чонамро сафедори ту месозад нигоҳ,
Офтоби ту яху барфи диламро созад об.
Дил сияҳ гардад, агар ҳар гаҳ шавад абри сиёҳ,
Боз гиряд дар ғами хоки азизат беҳисоб.

Марди роҳам, нозири роҳи нишоти ман туй,
Дар сари ҳар як қадам фикри нишотат мекунам.
Ҳамчу модар дар хаёли эҳтиёти ман туй,
Ҳамчу фарзанди вафодор эҳтиётат мекунам...

ДУР АЗ ХОКИ ВАТАН

Дур аз хоки ватан қасри ту зиндон асту бас,
Найшакарзори ҳаёти ту найистон асту бас,
Хотират дар хобу бедорӣ парешон асту бас,
Дар лабонат ханда ҳам хомӯш гирён асту бас,
Дур аз хоки Ватан қасри ту зиндон асту бас.

Заҳмати ту дур аз хоки ватан беҳуда аст,
Аз ҳама он сӯхтанҳоят насибат дуда аст.
Олами мақсад намебинад паи пой туро,
Ҷодаи паймудаи ту роҳи нопаймуда аст,
Заҳмати ту дур аз хоки ватан беҳуда аст.

Дур аз хоки ватан чун киштии дар лангарӣ,
Нестӣ ҳаргиз ба ҳукми худ, ба ҳукми дигарӣ.
Бастану бикшоданат бар ноҳудо вобаста аст,
Гаҳ ба соҳил, гаҳ ба дарё, гоҳ хушку гаҳ тарӣ.
Дур аз хоки ватан чун киштии дар лангарӣ.

Дур аз хоки ватан пастӣ азобат медиҳад,
Ҷои фикри нестӣ, ҳастӣ азобат медиҳад.
Чун хумори бодаи меҳри ватан беҳуд шавӣ,
Дур аз хоки ватан мастӣ азобат медиҳад.
Дур аз хоки ватан пастӣ азобат медиҳад.

Дур аз хоки ватан торик рӯзат чун шаб аст,
Офтобат маҳтобу маҳтобат кавкаб аст.
Дур аз хоки ватан аз хеш дурафтодай,
Зиндагиат марг, марги тифлакони матлаб аст,
Дур аз хоки ватан торик рӯзат чун шаб аст.

ХОКИ ВАТАН

Бигзор гадо бошам, дар хоки ватан бошам,
Дар банди ҷафо бошам, дар хоки ватан бошам.

Бигзор, ки ғам бинам, сад дарду алам бинам,
Аз ҳаҷр ҷудо бошам, дар хоки ватан бошам.

Гар ёр шавад душман, меҳраш биканад аз ман,
Маҳруми вафо бошам, дар хоки ватан бошам.

Бо қомати хамхӯрда борам натавон бурда,
Дар даст асо бошам, дар хоки ватан бошам.

Бо ин ҳама ранги зард бо ин ҳама сӯзу дард,
Мӯҳтоҷи даво бошам, дар хоки ватан бошам.

Бигзор хазон ояд, бар кишвари ҷон ояд,
Бе баргу наво бошам, дар хоки ватан бошам.

Ҳарчанд кашам хорӣ, афтам ба раҳи зорӣ,
Розӣ зи Худо бошам, дар хоки ватан бошам.

ДУШАНБЕ

Ту ҳарфери суҳан сози,
Ту баргери чаман сози,
Зи торе пираҳан сози,
Зи маҷмӯи ҳама водӣ,
Ба меҳрат як ватан сози.

Душанбе, шаҳри ҳамрозон ту ҳастӣ,
Сари чамӣи ватансозон ту ҳастӣ.

Ҳама боғу гулистонӣ,
Макони мушқу райҳонӣ,
Қадамҷои бузургонӣ,
Бухороро ба ёд ори
Ба Исмоили Сомонӣ.

Душанбе, шаҳри ҳамрозон ту ҳастӣ,
Сари чамӣи ватансозон ту ҳастӣ.

Миёни кӯҳҳо тобӣ,
Ту дар оғӯши Варзобӣ.
Ту ҷойи зиндагибобӣ,
Биҳишти рӯи дунёӣ,
Ту яктоиву ноёбӣ.

Душанбе, шаҳри ҳамрозон ту ҳастӣ,
Сари чамӣи ватансозон ту ҳастӣ.

БОЗГАШТ

Тоҷикистон! Мисли ҳар кӯҳи баланди ту надидам
нардбон,

Нардбоне, ки расад гӯё ба боми осмон.
Оламе осон маро дидан набитвонад, вале
Оламеро бином осон аз сари Боми Чаҳон.

Тоҷикистон! Ҷумла фарзанди ту аз рӯзи азал
Бар баландию фарози қуллаҳо дил додааст.
Дар Бадахшон Носири Хисрав агар манзил гирифт,
Дар Ҳисорат марқади Мирзои Турсунзода аст.

Тоҷикистон! Саргузашти талхи ту аз сар гузашт,
Дар саховат нест ҳамранги ту дар зери фалак.
Мехӯранд аз Хучамӯъмини туву Сартези ту
Бодҳову барфу боронҳо чу мо умре намак.

Тоҷикистон! Саргузашти талхи ту аз сар гузашт,
Дасти сад ғам мезанад аммо дари дилро ба мушт.
Оварад ҳафтад пушти рафтагонаро ба ёд
Ағбаҳову пуштаҳои хуфтаи пушти ба пушт.

Он ғарибоне, ки дар дилҳо Ватан бигрифтаанд,
Он ҳама фарзандҳои неку машҳури туанд.
Гӯрҳо – чун захмҳо дар чони ранчури туанд,
Доғи он бечорагони зиндадаргӯри туанд.

Қиссаи талхи ту бошад нолаи талхи «Фалак»,
«Шашмақом» оҳанги дилҳои пур аз дарду ғам аст.
Аз тағи ҳар санг гӯй ояд овозе ба гӯш:
Нестӣ фарзанди ман, бошад агар номи ту паст...

Тоҷикистон! Роҳхоятро бо роҳи қитъаҳо пайваستاанд,
Он ғарибонат, ки дур аз хоки кишвар гаштаанд.
Абрҳоро ҳар ғае дар пуштаҳою қуллаҳо бином агар,
Гӯям акнун рафтагонам бар Ватан баргаштаанд.

ДАРДИ НОМУС

Ба хотираи Академик Муҳаммадҷон Шакурии Бухорӣ

Варақ ҳамчун матои нанг буду килки дасти ту ба он даста,
Чудо буданд лек аз ҳам ба мисли ду ливои
дастабишкаста.

Ҳичову ҳарфат оби дидаҳо буданду ҳар як ҷумла
ҷӯйи ашк,
Баланд аз рашки ҷонсӯзи ватандорӣ набошад дар
ду олам рашк.

Тамоми умр санги ғусса баҳри ҳифзи хоки кишварат
хурдӣ,
Зи тири фикри мулки поргашта борҳо дар зиндагӣ мурдӣ.

Ту дар тақдимҳои ҳокимони даври худ тақсимҳо дидӣ,
Харобиҳои фардои диёратро дар ин тармимҳо дидӣ.

Ту ҳам мушти ғазаб будиву ҳам сарпанҷаи сандонии
тамкин,
Набудат роҳи ҷангидан ба рӯҳу ҷисми бечонбудаи хоин.

Зи тарси ҷон бигуфтанд офтоби бахт мардум
инқилоби давр,
Бухоро- мулки меҳрат дашти ҳокистар шуд аз он
офтоби давр.

Ҳама аз ҳокимони вақту даври бозсозӣ доштанд уммед,
Зи бепарвоии онон нашуд дар кӯҷаи пазмони мо ид.

Агарчи он ҳама дасти дарози даври худ буданд, лек афсӯс,
Ба тарзи хеш бозиданд дар ин сахна нақши қисмати ҷосус.

Малол аз он будӣ доданд инони ихтиёри нек бар бадхоҳ,
Зи макри раҳбаладҳои замони хеш гум кардем тарҳи роҳ.

Ту ҳам бо айби онон нима худро чун диёри хеш медидӣ,
Фақат як пораро аз кухнамулки беканори хеш медидӣ.

Ҳамон вақте нишони камшавии тоҷиконро дар
ватан дидӣ,
Зи тоҷи худ гузаштанҳои маҷбурии миллатро ту фаҳмидӣ,

Навиштӣ ҳамраҳи донишварон ту номаҳо бар
хокимони давр,
Бигуфтӣ чабрҳои дида аз таъриху фаҳмондӣ набуд
ин тавр.

Хуросони бузург- ин меҳани аҷлоди ман, хоки диёрам буд,
Қадамҳои қаламдорони шуҳратёру соҳибифтихорам буд.

Дигарҳо ёд бигрифтанӣ ҳарфу воҷаро аз номаҳои ман,
Ҳамебурданд дар сармои қисмат баҳраҳо аз чомаҳои ман.

Вале акнун намехоҳанд дидан носипосон дар ватан моро,
Зи таърихи навини худ бурун карданд чун халқи
куҳан моро.

Қаҳонгирӣ надорад суд, монад доғу бадномӣ фақат
аз ҷанг,
Зи нав бар соҳибаш баргашт ҳар як мулк баъд аз Ланг.

Ҷавоби номаҳои бечавоби давр хоно буд аз ожангат,
Ба худ оҳи ҷигарсӯзи ғариби кишваратро дошт оҳангат,

Дилат месӯхт баҳри тоҷу тахту сарвати ноёби фарҳангат.
Бикард охир ғаму ёди баҳористони меросӣ хазонрангат.

Ту ҳам шогирди оташфистри даври сард Аббоси Алӣ будӣ,
Ба сармохӯрда гӯё охириин оташасар чун сандалӣ будӣ.

Рақибонро хаёлан аз раҳи даргоҳи худ пайканда мекардӣ,
Гирифта аз гиребон хасми худро мурғаки парканда
мекардӣ.

Вале афсӯс, як ё чанд тан дар чанги ҳастӣ нотавон бошад,
Гарон бар қатра раҳбандӣ, ки чамъ оби равон равон
бошад.

Дар ин андеша мӯят шуд сафеду баҳри марги худ
кафан гаштӣ,
Ту ғамбемори ҷовидони даври хеш аз дарди ватан гаштӣ.

Забондони бузурги даврро ҳам фикри беадли табартақсим
Сиёсатпаша кард,ӯро талабҳо буд якҷо гаштани ду ним.

Табартақсим корат кард, аз боғи ту пайдо чӯби
дорат кард,
Ҷудо аз решаи сарсабзи ҳастӣ ҳар ниҳоли мевадорат кард.

Ба худ чандин нишона дорад ин чӯб аз дарахти
ормони мо,
Ки чандин қад баланд аз боми пасти ғайр бошад
нардбони мо.

Табар ҳарчанд дамдор аст, хоҳад нармии лутфу баёни мо,
Табардорон намеоранд ёд он рӯзгори гуфтугӯро бо
забони мо.

Вале ту ҳар замон бо сад алам ин номҳоро ёд мекардӣ,
Шавад то ақлҳои хуфта ҳам бедортар, фарёд мекардӣ.

Ба ин раҳ ки нашуд, гӯё ба роҳи дигаре дардат даво кардӣ,
Бухорӣ буданатро чун тасаллои дилат дар ном ҷо кардӣ,

Тамоми умр теъдоди ватандорони аслиро ту бишмурдӣ,
Самарқанду Бухоро гуфта бори дарду хасрат аз
чаҳон бурдӣ...

Кунам бовар ба он панде, ки оби рафта бар ҷӯ боз меояд,
Яқин донам ба он дунё ҳам аз фикри ватан ҷонат
наосояд...

РОЗИ МЕҲАНПАРАСТ

Дар хошияи китоби «Идеалогия ва манфиати миллӣ»-и
Саймуъмин Ятимов

Чашм аст нокифоя дигар баҳри диданат,
Бинӣ ба дурбини хирад исту бисти даҳр.
Он оламе, ки дарс диҳад аз рамиданат,
Дорад ба чоми шарбати тадбири хеш захр.

Дар чашми ғофил аз ҳама ҳамвор роҳи ўст,
Тобад ба чашми ақл баландию пастияш.
Аз дуд низ талхтару тез охи ўст,
Дорад зи нестӣ асар оҳанги ҳастияш.

Дар оламе, ки манфиату нафс аввал аст,
Танҳо калиди ришва кунад боз қуфли он.
Рӯпӯши ин матои сияҳфом зарҳал аст,
Яъне, ки кина дар дилу меҳр аст дар забон.

Дар боғи даҳр низ муҳабатдарахт нест,
Аҳди ниҳолпарвараш аҳди забонӣ аст.
Паймони баста дар сари паймона сахт нест,
Мастию пастӣ охири ин комронӣ аст.

Ин дом дона дораду ин дона нештар,
Сайёд кист? Дом чӣ ранг аст?-Ин асос.
Бегона хонадат агар аз хеш хештар,
Бовар макун, агар туй як зарра худшинос.

Дилро мадеҳ ба ғайр, ки ғайр аст бевафо,
Аз Шарқ Ғарб дидаи кинро наместанад.
Бошад агарчӣ маскани сарват замини мо,
Дон медиҳад ба мову заминро наместанад.

Ҳар ду ду мулкдор, ду равшанақидаем ,
Баҳр аст ин диёр ба чашмони ҳар наҳанг.
Мо зиндаҳои аз дами мурдан раҳидаем,
Хӯрем фанди давр, бидидем доғи ҷанг.

Аз сарҳади ҳаёли ман оҳанги ғам расад:
-Бигзаштаем аз дами шамшеру тиру теғ.
Аз сарҳади ҳаёли ту сад зеру бам расад:
-Таърих ҳам сабақ нашуд ин қавро, дарег.

Бовар намондааст дар ин раҳ ба ҳамраҳон,
Ёрон забони шубҳа ҳама зери лаб кунанд.
Бошад сарои дард ба пиндори мо ҷаҳон,
Пурҷӯрбатон кучо,ки давоӣ талаб кунанд?

Ман фитнакори даҳр бибинам ба кишвараш,
Аммо ту зери бинии халқат бубинияш.
Гӯйи макун ба бозии тақдир довараш,
Баркан умеди боварӣ аз ҳамнишинияш.

Дар сарҳади ҳаёли ман омодагӣ ба ҳарб.
Дар сарҳади ҳаёли ту ҷангу занозанист.
Тақсими олам аст, наояд ба кор зарб,
Бигзашт ҷонбалабрасӣ, айёми ҷонканист.

Дар олами ҳаёли ту сад мулк ҷойдор,
Тобад ба дидағони ту ҳар ҷунбиши замон.
Лашкар пареш мешавад аз ҳарфи ҷоншикор,
Сахт аст зарбаи суҳан аз зарбаи камон.

Чашми ту дурбину садогир гӯши туст,
Пеш аз саломи ҳасм алекаш ту бишнавай.
Бори гарони амну амонӣ ба дӯши туст.
Ташвишдор низ ба рӯзи фараҳ шавӣ...

ХУДОГОҲ

Ба Нурмуҳаммади Амиршоҳӣ

Дар сукуташ ҳазору як роз аст,
Ашки ӯ пур зи оху овоз аст.

Дар фазои худогаҳӣ як умр
Мурғи андешааш ба парвоз аст.

Шӯҳрати ӯ зи чуръаташ бошад,
Дар дабистони чуръат устоз аст.

Шоми ӯро зи субҳ фарқе нест,
Чашми соҳибхирад фақат боз аст.

Ҳам Самарқанду ҳам Бухоро рафт,
Нафрати ӯ ба турки Шероз аст.

Дар баландии осмони нанг
Дорад ӯ чойгоҳ, шаҳбоз аст.

Вориси лашкари бузург аст ӯ,
Сарҳадаш дуртар аз Аҳвоз аст.

Фаҳр аз он мекунад, қадамчояш
Шому Марву Ҳироту Дарвоз аст.

Ҳаст гардандароз як олам,
Лек кам мисли ӯ сарафроз аст...

ХУНИ СИЁВЎШ

Барои Сайидкул Билол

Банди саду як фикрем, аз хеш фаромӯшем,
Аз кина ҷудо ҳастем, бо меҳр ҳамоғӯшем.

Сўзему зиё бахшем, хуршедсифат рахшем,
Баҳри фараҳи мардум ғамбодаи дил нӯшем.

Оҳем, наво дорем, дардем, даво дорем,
Дар анчумани ёрон ҳарчанд, ки хомӯшем.

Мо чавшани номусем, пирохани номусем,
То ҳаст нафас боқӣ, ин гуна қабо пӯшем.

Аз хотири осоиш, чӯем раҳи созиш,
То хоб кунад дида, афсонашунав гӯшем.

Мо чашмаи чӯшонем, дарёи хурӯшонем,
Фарёди ҳама бар лаб, бори ҳама бар дӯшем.

Дар роҳи чавонмардӣ, дар ҷодаи ҳамдардӣ,
Ибратабари даҳрем, аз хуни Сиёвӯшем.

ВАТАН

Туй дари умеди мо,
Ба кишвари умеди мо.
Ба мулки орзу расем,
Туй раҳи сафеди мо.

Иродаву суботи мо,
Ҳаёти мо, мамоти мо.
Барои мо паноҳгоҳ,
Бақои мо, начоти мо.

Ту шамъи бахту партавӣ,
Ту ҳам куҳан, ту ҳам навӣ.
Зи рафтагони бонишон
Нишонӣ, қаламравӣ.

Иродаву суботи мо,
Ҳаёти мо, мамоти мо.
Барои мо паноҳгоҳ,
Бақои мо, начоти мо.

Туй сари баланди мо,
Ҷаҳони дилписанди мо.
Ту меҳрномай, Ватан,
Туй китоби панди мо.

Иродаву суботи мо,
Ҳаёти мо, мамоти мо.
Барои мо паноҳгоҳ,
Бақои мо, начоти мо.

ПАРЧАМ

Дар кафи пешсаф парчам аст,
Аз матои ҳадаф парчам аст.
Эътибору шараф парчам аст,
Халқи моро ба каф парчам аст.

Як нишони ватан парчам аст,
Шаъну шони ватан парчам аст.
Қудрати лашкар аз парчам аст,
Шавкати кишвар аз парчам аст.

Љилвааш чилваи болҳост,
Љилваи мурғи иқболҳост.
Боли парвозҳо парчам аст,
Фахри сарбозҳо парчам.

Раҳнамо дар сафар парчам аст,
Пайки рӯзи зафар парчам аст.
Вақти болошуданҳои он
Резад ашки фараҳ қаҳрамон.

Меҳрафзои мо парчам аст,
Дасти болои мо парчам аст.
Эътибору шараф парчам аст,
Халқи моро ба каф парчам аст.

МУРҒОНИ ФИРЕБХҶҮРДА

Мурғони фиребхҶҮрда хастем,
Додем ба нимаи шаб овоз.
Бедор зи хоби ноз кардем,
Як неку ҳазор фитнаандоз.

Мурғони фиребхҶҮрда хастем,
Аз хониши хеш фанд хҶҮрдем.
Бар панҷаи рӯбаҳон фитода,
Нодида висоли субх мурдем...

КУҶСОР

Рафта гӯ бар душмани ман:
Тоҷикистон- меҳани ман.
Дар назар хок аст, аммо хок нест,
Сарзамини куҶсор аст,
Ҳечаш аз борону туфон бок нест!
Хофро як рӯз мумкин об мондан,
Лек душвор аст қалби сангро бишқофтан...

СОҶИБИ ВАТАН

Додарам рафт, рафт, ман мондам,
Мурдам аз ғусса, шод рӯҳаш бод.
Ҳасми ҷонро зи мулки тан рондам,
То нагардад ғуломи яъс озод.
Додарам рафт, рафт, ман мондам,
Зинда чун соҳиби ватан мондам...

АСРОРИ САНГҲО

Паи аспеву одаме нақш аст
Рӯи як тобасанги кӯҳистон.
Баҳри ҳифзи диёр чангиданд,
Сангҳо ҳам ту гӯй дар майдон.

Ояд аз қаъри солҳо бар гӯш
Ғул-гули табул бонги сарбозон.
Баҳри ҳар сангу резасанги кӯҳ
Шуд саре ба тану тәне бе қон.

Ҳар гули рӯи санг чун захме,
Нақшҳояш ба мисли ожанганд.
Сангҳои ба ҳар сӯ хобида
Сари мардони арсаи чанганд.

Дар ҳаёлам зи дидаҳо пинҳон
Ҷисмашон дар даруни хандақхост.
Қадаме ҳам наметавонад монд
Душмане бар диёри мо нохост...

ИФТИХОРИ СОДА

Ифтихори сода моро мекушад,
Заҳри ширинбода моро мекушад.

Қатраеро мо ба дарё мехарем,
Ганци азкафдода моро мекушад.

Бар сари худ кулфат орад одамӣ,
Доми худбинҳода моро мекушад.

Гар ба роҳи нафси бад по мениҳем,
Беҳабар ин чода моро мекушад.

Оқибат мастӣ ба пастӣ мебарад,
Бодакӣ аз бода моро мекушад.

Модаре бар модаре гӯяд ба дард,
Ранци тифли зода моро мекушад.

Бар тавозӯи аду бовар кунем,
Пешипоафтода моро мекушад.

Маҳбаси бефитна моро зинда дошт,
Олами озода моро мекушад.

Дар чаҳоне, ки мураккабпеша аст,
Ифтихори сода моро мекушад.

ПАЙКИ ҲАСТӢ

Сабз гардонӣ гули афсурдаро,
Зиндагӣ бахшӣ уммеди мурдаро.

Нестиро пайки ҳастӣ медиҳӣ,
Нотавонро зӯрдастӣ медиҳӣ.

Қатраро лутфи ту дарё мекунад,
Зарраро меҳри ту дунё мекунад.

Нест аз ту дур дурафтода ҳам,
Бе ту дар маҳбас бувад озода ҳам.

Мӯ ба мӯ пайванди ту бошад ҳама,
Бастаи бе банди ту бошад ҳама.

Хирмане дар хӯшае тобад, тӯӣ,
Оламе дар гӯшае тобад, тӯӣ.

ҲАСРАТ

Ханҷар кашид барқи хаёл аз наёми ғам,
Борони ашкҳои ман аз абри дида рехт.
Ҳамчун шикастхӯрдаи партофта алам,
Нури умеду бахти ман аз ҳайбаташ гурехт.

Селоби ғусса сарвати мулки фараҳ бибурд,
Ҳайрон манам чу маскани вайронаву хароб.
Ҳар кас шумурд ин зарар, аз фикри беш мурд,
Пайдо нагардад ин рақам аз чадвали ҳисоб.

Маҳбусвор дар паси девори абрҳо,
Гӯё маҳ аст дар раҳи дарбонаш интизор.
Таҳхонаҳо шуда ҳама монанди қабрҳо,
Омад ба ёд чехраи ёрони нурбор.

Омад хазон ба манзили доно ба моҳи савр,
Сели ҷазо бихӯрд сари хоки бахтро.
Аз зинда гӯр кардани донишварони давр,
Ҷӯшид хоки канда ба монанди кирмҳо.

Мондам нишону пайкара дар ҷои хунбаҳо
Бар марговарони бузургони кишварам.
Қавмам нагардад аз ғаму банди алам раҳо,
То он даме, ки худкуши бегонапарварам.

САНГТУДА

Сангтӯда, рӯзгори тӯдасангиат гузашт,
Мавҷи нури, тӯдаҳои шамъҳои баъд аз ин.
Тории шомат зи нури субҳи ваҳдат нест гашт,
Маскани созандаву сарчамъҳои баъд аз ин.

Нурчӯе дар ҷаҳон аз вориси Зардушт нест,
Аз ҳама ӯ пештар рӯ сӯи нур оварда буд.
Он ки ин оташ пайи дилсардии мо кушт, нест,
Дар танӯри сина ин оташ Худо парварда буд.

Нури Наврӯзи Аҷам мерос аз Ҷамшед монд,
Ин матои нур ҷои ҷодари абрӣ гирифт.
Баҳри мардони басабрат маскани хуршед монд,
Ҳар кучо халқи дигар манзил зи бесабрӣ гирифт.

Аз азал тоҷик нури меҳр дар дил парварад,
Бесабаб фарзанди худро ӯ нахонад нури чашм.
Тӯтиё не, баҳри чашмаш нури донишро харад,
Оташи осудагӣ ҷӯяд ба рағми нори хашм.

Кард нури ақлу адлу дини ӯ нуронияш,
Хонаи торики дунёро зиёбахшанда аст.
Нури оламгир шуд дар давраи Сомонияш,
Аз ҳамон дам шамъҳои дар ҷаҳон рахшанда аст.

Нурчӯӣ оқибат аҷдоди ман машҳур кард,
Нурбор аз оташи дилҳои сӯзон гашт Шарқ.
Вориси равшандилаш аз об ҳосил нур кард,
Як нишони нури мақсуд аст ӯро нури барқ.

Ачнабӣ то бехато ёбад ҳисоби аскараш,
Дод фармон: - Санг ин чо афканад ҳар нангдор.
Сангтӯда кам нашуд баъди шикасти лашкараш,
Баст дар чо санг тифли орзуи сангдор.

Лашкари нур аст номуси далерони ватан,
Ачнабиро лашкари зулмот бар ёд оварад.
Пеш гирад хасми мо роҳи фирори хештан,
Тирагири нури барқи ту ба фарёд оварад...

Сангтӯда нури хушбахтию нури ханда аст,
Партави фахру умеду нури фаҳми миллат аст.
Нури чашми дурбини сарвари арзанда аст,
Нури нангу шӯълаҳои иқтидори давлат аст...

ДАР ХАЁЛИ ВАТАН

Ба ҳама шодии худ дар ғами оянда манам,
Дар хаёли ватану давлати поянда манам.
Уқда дорад агар ин ришта, кушоянда манам,
Дар дили кӯчаки ман меҳри бузурги ватан аст,
Васфи кишвар ба сад оҳанг сароянда манам.

Тоҷикистон, туй дар олами андешаи ман,
Сабз танҳо ба замини ту шавад решаи ман.
Гияҳи меҳри ту рӯяд фақат аз бешаи ман.
Ман, ки Фарҳоди туям, аз дили ҳар санг кунад
Баҳри ободии ту об бурун тешаи ман.

Тоҷикистон, туй қон, бо ту фақат зинда манам,
Бе ту гирёнаму бо ту лаби пурҳанда манам.
Аз ту мефахраму меболаму фарҳунда манам,
Мулки қаннатсифатӣ, доди Худо баҳри манӣ,
Баҳри ту, доди Худо, шукр кунам, банда манам.

ТОҶИКИСТОН

Сози хомӯшам, навобахшам туй,
Бе ту беморам, давобахшам туй.
Баста бе ту мешавад роҳи нафас,
Бе ту мемирам, ҳавобахшам туй.

Бо ту ҳастам зинда дар зери сипеҳр,
Ҷои меҳратро нагирад ҳеч меҳр.

Зодгоҳи мардуми доно туй,
Ҷовидон машҳур бо Сино туй.
Сарбаландам аз баландиҳои ту,
Дар ҷаҳон Боми Ҷаҳон танҳо туй.

Бо ту ҳастам зинда дар зери сипеҳр,
Ҷои меҳратро нагирад ҳеч меҳр.

Баҳри ту бошад ҳама ҷонбозиям,
Нурҷӯиҳову Роғунсозиям.
Хоку обат як нишон аст аз биҳишт,
Бо ту ман аз қисмати худ розиям.

Бо ту ҳастам зинда дар зери сипеҳр,
Ҷои меҳратро нагирад ҳеч меҳр.

ШАБИ ДИЁР

Қитъа-қитъа замини хобида
Дар назар ҳамчу лонаҳо тобанд.
Дар таҳи болҳои мурғи фалак
Кӯҳҳо мисли чӯчаҳо хобанд.

Ҳамчунон дидбони бахти нек
Дар сари қулла моҳ бинмояд.
Лашкари сояҳои ваҳмангез
В-арна сӯям камонкашон ояд.

Ҳар ситора чу дидаи аждод
Гӯиё баҳри масканаш сӯзад.
Аз ғами тифли лафзгумкарда,
Аз шикасти таҳамтанаш сӯзад.

Дар бари пушта шӯълае рахшад,
Шӯъла не, худфурӯз шабтоб аст.
Шабчароғи дигар ба мислаш нест,
Баҳри оне, ки ҷовидон хоб аст.

Сангҳо дар нигоҳ чун болишт,
Сабзаҳоянд ҳамчунон бистар.
Чашми камнурро зиё бахшанд
Сурмасон тӯпи хоку хокистар.

Чун намадҳост сояравшанҳо
Рӯи ҳавлии мардуми кӯҳсор.
Он яке дар таги дарахте паҳн,
Дигаре паҳн дар лаби чӯбор.

Баргҳо рӯи навдаҳо хобанд,
Ҳамчунон мурғакон ба рӯи катак.
Бод нолишқунон чу рӯбоҳе
Гӯй чӯяд раҳе ба сӯи катак.

Чоқаку чирчирак ба сад оҳанг,
То саҳаргаҳ суруд мехонанд.
Кӯчаву роҳу боғу майдонанд
Шаб ҳама шаб ба базмҷо монанд.

Нарм ояд чу аллаи модар
Шир-шири оби чӯй бар гӯшам.
Тифли гирёнаму набитвон кард
Қуз ватан сад диёр хомӯшам.

БОҒИ МИЛЛИИ ВАҲДАТ

Қитъа – қитъа нахлҳои ранг-ранг
Дар назар тобанд чун сарбозҳо.
Лашкреро боғ меорад ба ёд,
Пур бувад майдон зи сарафрозҳо.

Нест дар Чин ҳам чунин боғи бузург,
Нест ин эъҷоз дар Ҳиндӯстон.
Дашт сабзу сабз бошад пуштакуҳ,
Тоҷикистон аст акнун бӯстон.

Аз ҳама мулки қаҳон бошад дарахт,
Боғи моро ҳам асар аз ваҳдат аст.
« Душманӣ орад ба мардум рӯзи сахт»,
Ин нишони раҳнамои миллат аст...

МАСКАНИ ШОДӢ

Манам доротарин одам, ватан дорам, ватан дорам,
Ками худро нагӯям кам, ватан дорам, ватан дорам.
Агарчи кулбаам одист, вале дил маскани шодист,
Фараҳ хезад маро аз ғам, ватан дорам, ватан дорам.
Нанолам аз гаронборӣ, напурсам аз касе ёрӣ,
Нагирам қоматамро ҳам, ватан дорам, ватан дорам.
Ватанро гӯшаи имон бигӯяндӯ Худо додаст
Маро имони мустаҳкам, ватан дорам, ватан дорам.
Нишони ӯ нишони ман, сурудаш дар забони ман,
Ба бомам чилвагар парчам, ватан дорам, ватан дорам.
Пайи сарсабзии хокаш, ба мисли абри афлокаш
Ба чашми сина дорам нам, ватан дорам, ватан дорам.
Хасисон низ мебахшанд баҳри ҳифзи меҳан чон,
Ватан касро кунад хотам, ватан дорам, ватан дорам.
Ғарибафтодагонро чашн аз мотам надорад фарқ,
Маро чашн аст дар мотам, ватан дорам, ватан дорам.
Наданам вақти беморӣ, ба чуз меҳри ватандорӣ
Ба дарди чони худ марҳам, ватан дорам, ватан дорам.
Манам доротарин одам, ватан дорам, ватан дорам,
Садоям бишнавад олам, ватан дорам, ватан дорам.

ВАҚТ

Чашм сӯи тезгардишҳои давр,
Нест майли мо ба соат баъд аз ин.
Гирди хуршеду ба гирди худ бас аст,
Ҳамчу соат давгардии замин.

Қадри ҳар як лаҳзаро донем мо
Хубтар аз мардуми соатбадаст.
Нест дар бар соате монанди дил,
Дидаи мо шишаи ин соат аст.

Гардиши соат ҳисоби кор нест,
Вақти моро медиҳад одат нишон,
Вақти моро медиҳад меҳнат нишон,
Вақти моро медиҳад ҳиммат нишон.

Ахтари рӯз аст дар гардун агар,
Ахтарони мулки худ моем, мо.
Қаҳрамони давр гаштан мушқил аст,
Вақти кори худ агар поем мо.

Дар зимистон карда фикри навбахор
Киштзоронро ниғаҳбонӣ кунем.
Бо ҳаёли тирамоҳи зарнисор
Дар баҳорон кишту деҳқонӣ кунем.

Вақтро поем агар, хорӣ кашем,
Чош ҳар сӯ донаи гандум шавад.
Ношукуфта пахта резад ҳосилаш,
Нозу неъматҳои дунё гум шавад.

Вақтро поем агар чун интизор
Мо қафо монем аз роҳи умед.
Мардуми асри дигар истодаанд
Интизори мо ба даргоҳи умед.

Интизор истем бар вақти сафар,
То ба ҷое норасида бигзарем.
Марг бехотир дучор ояд ба мо,
Рӯи бахти худ надида бигзарем.

Гарчи бисёранд соатдорҳо,
Ин замон мизони вақт андешаҳост,
Нест дар бар соате монанди дил,
Ченакаш вичдони поку меҳри мост.

ОЛАМИ МЕҲР

Мо вориси ачдоди хирадманду баорем,
Мо соҳиби ояндаи ин халқу диёрем.
Андешақунон ҳар қадами хеш гузорем,
Мо аз пайи худ гарди ғаму кина надорем.

Пурмеҳртарин халқи ҷаҳон зери сипеҳрем,
Мо олами меҳрем, мо олами меҳрем.

Як доғ ба бадномии сад пушт кифоят,
Як боғ кунад то абад аз нек ҳикоят.
Содир нақунад ҳеч вафодор қиноят,
Бар роҳи муҳаббат ҳама созем ҳидоят.

Пурмеҳртарин халқи ҷаҳон зери сипеҳрем,
Мо олами меҳрем, мо олами меҳрем.

Мо сулҳпарастему пайи ҷанг нагардем,
Мо нармдилему ба раҳе санг нагардем.
Бар оҳани тақдири касе занг нагардем,
Мо нусхаи аслему дигар ранг нагардем.

Пурмеҳртарин халқи ҷаҳон зери сипеҳрем,
Мо олами меҳрем, мо олами меҳрем.

ИБРАТ

То дирафши Ковиён дорем,
Тоҷи номуси Каён дорем,
Хиттаи Сомониён дорем,
Тахти нанги Ориён дорем.

Мо забону мо Ватан дорем,
Халқу таъбирихи куҳан дорем.

Дар кафи мо парчами нанг аст,
Нангро сарчашма фарҳанг аст.
Кухҳо девори ҳифзи мулк,
Сангари мо пушти ҳар санг аст.

Мо ҳам аз хуни далеронем,
Шермардонем, шеронем.

Аз пайи донишварон моем,
Раҳрави роҳи гарон моем.
Чамъи меҳанпарварон моем,
Пайрави номоварон моем.

Пешгомони замон моем,
Ибрати ояндагон моем.

ГИМНИ САРҲАД

Рӯзу шаб дар паси сангарем,
Дидаи сарҳади кишварем.
Ҳифзсози ҳама марзу бум,
Чун сипар оҳанинпайкарем.

Ҳомии сарҳаду давлатем,
Вориси содиқи миллатем.

Гарм бошад ҳаво ё ки сард,
Пас нагардад зи раҳ шермард.
Ҳаст бар души мо бори нанг,
Мо надорем тарс аз набард.

Ҷисми худро диҳем обутоб,
Мо ба ҳар саҳтӣ орем тоб.
Ҳар дами сарҳад аст изтироб
Нест дар чашми мо нақши хоб.

Ҳомии сарҳаду давлатем,
Вориси содиқи миллатем.

Соҳиби мулки аҷдодиём,
Зодаи даври озодиём.
Рӯзу шаб дар паси сангарем,
Дидаи сарҳади кишварем.

Ҳомии сарҳаду давлатем,
Вориси содиқи миллатем.

МАФҲУМ

Мафҳуми ҳазор рангу мазмун ватан аст,
Эҳсоси даруни дарди берун ватан аст.
Гарди фараҳи ғуссаи афзун ватан аст,
Рӯсурхии пайдошуда аз хун ватан аст.

УМЕДИ ҲАСТӢ

Бе тозаҳавои ту нафастанг шавам,
Бе оби ту хок агар манам, санг шавам.
Номи ту маро ба олами нанг барад,
Бе номи ту маҳруми дари нанг шавам.

САРХАТ

Тасвири ватан баҳои сад пеша марост,
Тақдири ватан сархати андеша марост.
Наздиктар аз хоки ватан нест маро,
Дурӣ зи ватан ба реша чун теша марост.

НАБАРДИ МЕҲР

Дар мулки дилам набарди меҳри ватан аст,
Бемории ман зи дарди меҳри ватан аст.
Мақсуди ҳама талошу ҷонбозии ман
Зар кардани қадри гарди меҳри ватан аст.

БЕМОРИ МУҲАББАТ

Дикки нафасам, агар ҳавоят нарасад,
Оҳанги ғамам, агар навоят нарасад.
Бемори муҳаббатам, дар ин роҳ, вале
Хоҳам, ки расад дарду давоят нарасад.

САРНОМА

Сарбайти суруду достонам ватан аст,
Сарномаи ишқи ҷовидонам ватан аст.
Чун сураву оят аст номаш ба забон,
То ҳаст забон, вирди забонам ватан аст.

ЗАМИНА

Санги ватанам ойинаи бахти ман аст,
Чӯби ватанам сафинаи бахти ман аст.
Аз даст равад агар ҳама сарвати дил,
Хоки ватанам заминаи бахти ман аст.

ДИЛГАРМИИ БЕАНДОЗА

Лабташназаминат обшор аст маро,
Пайдо зи хазони ту баҳор аст маро.
Андоза надорад ба ту дилгармии ман,
Хокистари сарди ту шарор аст маро.

НҶШИНА

Нӯшина ба рағми ҳама нешони манӣ,
Сарчамъии хотири парешони манӣ.
Ҳаргиз натавонам ба ту бегона шудан,
Зеро ки баҳамовари хешони манӣ.

МАРДУМАК

Дунёии умеду ормонам ватан аст,
Осудагию қарори ҷонам ватан аст.
Бе ӯ ҳама олам аст торик ба чашм,
Чун мардумак ба дидагонам ватан аст.

САРҲИСОБ

Рохат бувад он чой азобат, ватан аст,
Он чой, ки ёбӣ сарҳисобат, ватан аст.
Осуда нахобӣ ту ба қасри дигаре,
Осуда барад ба кӯча хобат, ватан аст.

УМЕДБАХШ

Бархамзани ноумедии ман ватан аст,
Пурбории боғи бедии ман ватан аст.
Аз фикри ватан мӯи сияҳ гашт сафед,
Дар олами сарсафедии ман ватан аст.

БАҲО

Он чо, ки сароб об тобад, ватан аст,
Чун чашм агар ҳубоб тобад, ватан аст.
Хуршед ба дидаи ғариб аст чу шамъ,
Шамъе, ки чу офтоб тобад ватан аст.

МЕҲВАР

Манам шайдои ҳусни кишвари худ,
Манам мӯҳтоҷи меҳри модари худ.
Нагардам гирди тахти мулки дигар,
Замин гардад ба гирди меҳвари худ.

ТАЪКИД

Шавад аз чӯб сар оханфурӯшӣ,
Ҳам аз урӯни пирӯханфурӯшӣ.
Хаёли қисмати фардо накардан
Барад бар чодаи меҳанфурӯшӣ.

ВАТАНРО ДҶҶСТ МЕДОРАМ

Дар он соат, ки мадхуш одамон аз бодаи хобанд,
Чароғи рӯзро аз тоқи тори шаб намеёбанд,
Мани бедор бо аҳли диёрам роз мегӯям,
Суханро бо нигах, яъне, ки беовоз мегӯям.
Ба чоӣ Мо фақат он лаҳза Манро дӯст медорам,
Нишони арзи меҳрамро, суханро дӯст медорам.
Худамро, соҳиби мулки куҳанро дӯст медорам,
Ватанро дӯст медорам, ватанро дӯст медорам.

Садои мурғакону мерасад бонги азон бар гӯш,
Пур аз овоз мегардад гулӯи олами хомӯш.
Зи хона бо дили пур чониби дарвоза метозам,
Ба истикболи рӯзу рӯзгори тоза метозам.
Раҳи меҳрам барад бар коргоҳам аз дигарҳо пеш,
Зи чамӣ рӯйсурхон мегузорам хунчигарҳо пеш.
Худамро, соҳиби мулки куҳанро дӯст медорам,
Ватанро дӯст медорам, ватанро дӯст медорам.

Аз он ҳоким, ки поси маснаду чоро намедонад,
Аз он болонишин, ки қадри болоро намедонад,
Ҳамон поённишини анҷуманро дӯст медорам,
Аз он шодифиребаш ғамшиканро дӯст медорам,
Худамро, соҳиби мулки куҳанро дӯст медорам.
Ватанро дӯст медорам, ватанро дӯст медорам.

Суруди миллӣ ояд ҳар гаҳе бар гӯш, мегирям,
Дами болошавии парчамаш хомӯш мегирям,
Муҳаббатномаи худро ба он пайваста, менозам,
Ба пеши пой бедории миллат сачда месозам.
Худамро, соҳиби мулки куҳанро дӯст медорам,
Ватанро дӯст медорам, ватанро дӯст медорам.

Фиристам дуртар нури ватанҷӯи нигоҳамро,
Бубинам мардumi заҳматкаши ояндаҳоҳамро.
Раҳи беҳавфу нақбу истгоҳи барқ месозанд,
Диёри хешро машҳуртар дар Шарқ месозанд.
Худамро, соҳиби мулки куҳанро дӯст медорам,
Ватанро дӯст медорам, ватанро дӯст медорам.

Ватан он ҷо, ки паҳнои ҷаҳон дар нисбаташ танг аст,
Кафи хокаш ҳама зар ҳасту хораш низ гулранг аст.
Чу савти булбулаш овози товусаш хушоҳанг аст,
Ҳама ҳарфи ҳадисаш оби чашми меҳри пурнанг аст.
Зи гумномӣ фақат санги ватан гӯрам ниғаҳ дорад,
Ҳама ҷон кандани рӯзу шаби ман баҳри ин санг аст.
Худамро, соҳиби мулки куҳанро дӯст медорам
Ватанро дӯст медорам, ватанро дӯст медорам.

ДЕҲАИ МАТРУК

Дасткӯтоҳӣ намонад токро
Доштан аз шоҳаи тути баланд.
Тақягоҳи хеш хонад хокро
Шоҳаи беҳадрае монанди банд.

Мисли тифл аз дур тобад дар нигоҳ
Дар сари шоҳи дарахте як каду.
Ҳамчу тифли даври чанг ин бегуноҳ
Монда пинҳон гӯӣ аз чашми аду.

Меҳи чӯбин аст мисли банди даст,
Ёбӣ аз он ҷойи гови бастаро.
Хӯрда ширашрову дур афкандааст
Носипосе хурмаи бедастаро.

Лолае дар рӯи боме чун алам,
Мондааст аз лашкари бигрехта.
Баъд аз ин аз хона рӯяд лола ҳам
Чун зи ҷои хуни нофаш рехта.

Аз даҳони тутасе резад ҳанӯз,
Дуда мисли лаҳти ҷони сӯхта.
Кӣ ба мисли халқ дорад оҳу сӯз,
Кӣ ба мисли ӯ даҳони дӯхта?

Обсабзи рӯи оби чашмасор
Сабзадоруи давобахшанда аст.
Аз алам дар рӯзи кӯчи ҳамдиёр
Гӯиё ки чашма рӯяш кандааст.

Бори худро мекашонад маркабе
Сӯи он вайрона аз сахро ҳанӯз.
Якта-якта рафта сағҳо ҳар шабе
Гирд мегарданд дар он чо ҳанӯз.

Балки ҳар шаб бигзаронанд аз назар
Ҳам катак, ҳам ҳелро рӯбоҳу гург.
Лек ҳайфо аз лаҳадҷойи падар
Беҳабар мемонад инсони бузург.

Гӯиё ки дидаи ҳар равзан аст
Мисли чашми модари раҳинтизор.
Аз ғами фарзанд сар дар доман аст,
Чун ватандори кӯҳансоле чанор...

АВРОҲИ ДОМАНГИР

Дар ин сахро нишони ман намондаст,
Ғубор аз корвони ман намондаст.

Ба чӯи кандаам намро набинам,
Ба захми пушта марҳамро набинам.

Намебинам пайи испори худро,
Замини сабзи гандумзори худро.

Зи хирманҷои холӣ мӯр рафтаст,
Зи боғи бегулам занбӯр рафтааст.

Қадамҷоям қадамҳоям надонад,
Садои пойи ғамҳоям надонад.

Зи хотир рафта расми бовафойӣ,
Намедонад касе номи фидойӣ.

Дареғи нақши умри рафта барбод,
Хамӯширо зи хашм орам ба фарёд.

НАБАРД

Бонги суроғхост,
Дар ларза чоғхост.

Дар кӯчаи хаёл
Охи фароғхост.

Мичгон чу бутта, чашм
Ангури боғхост.

Аз сояҳо замин
Майдони доғхост.

Чун дидагони дузд
Чашмони роғхост.

Он бенасибҳо
Шояд, ки зоғхост.

Бо зангиёни шаб
Ҷанги чароғхост.

КЎҲИСТОН

Хати пайроҳа сатри ёдгорӣ
Зи абёти умеди нонавишта.
Хаёлам қуллаҳои барфпӯшанд
Варақҳои сафеди нонавишта.

Дами фарёд аз ҳар санги кӯҳсор,
Ҳамон сон мерасад бар гӯш фарёд.
Ки он фарёду бонги рафтагон аст,
Шавад такрор дар овози авлод.

Насозад саргузашти халқи худро,
Ўғарбанди вафодораш фаромӯш.
Ба ҳар як арчаи аз санг руста,
Чу фарзанди падар бикшоям оғӯш.

Ба мисли салла санге тобад аз дур,
Ба мисли калла санге тобад аз дур.
Зи нодонӣ ба дасти хеш кардем
Бузургони ватанро зинда дар гӯр.

Ба дида сангҳо шамшеру ханҷар,
Ба монанди камарбанданду чома.
Дар ин чо метавонӣ дид осон
Ҳама сарбозҳои «Шоҳнома».

Ба зери санг хуфта, аз ватан лек
Ягон тоҷик безорӣ накардаст.
Нишони гулпарастияш-гули санг,
Ба хорӣ зиста, хорӣ накардаст.

Ҳама ганчинааш дуздида бурданд,
Ба ашки санг бином ашки талхаш.
Чи заҳматҳо азизонаш кашиданд,
Ба Суғду Рашту Кӯлобу ба Балхаш.

Надорад кӯҳсоре санги монанд,
Ба мисли ҳарф тобад ҳар яке санг.
Ҳазорон қисса ин чо ёд ояд,
Хаёлам санглохаш ҳаст фарҳанг...

ИН ЗАНГРО МАЗАН

Ин зангро мазан,
Бонги хатар ба роҳи гулӯяш нухуфтааст,
Фарёдҳо ба оҳи гулӯяш нухуфтааст.
Ин зангро мазан,
Ин зангро агар бизанӣ, боз мешавад
Дар лаҳзае даричаи барбастачашмҳо,
Хезад аз ин шамол ҳама хуфташашмҳо.

Ин зангро мазан,
Ин зангро агар бизанӣ,
Берун шавад яқин
Ҳар зинда аз қабо,
Ҳам мурда аз кафан,
Печад ба хун ватан...

ГУШНАМАРГОН

Навчавон будем, дарди чанг моро пир кард,
Кора бар тан сӯзу ғамҳояш ба мисли тир кард.
Зиндагиро нолаҳои модарон дилгир кард,
Навчавон будем, дарди чанг моро пир кард.

Мо давобахшандагони синаи чоки ватан,
Ҳифз кардем аз аду ҳар пораи хоки ватан.
То ҳанӯз аст ахтарони мо ба афлоки ватан,
Мо давобахшандагони синаи чоки ватан.

Ёфтан душвор мисли мо дигар пуртобро,
Шабдарав мекард дур аз дидаи мо хобро.
Рӯз мекардем дар саҳро шаби маҳтобро,
Ёфтан душвор мисли мо дигар пуртобро.

Ҳӯшаи армони мо аз бекаси шуд донarez,
Бар хазон гӯё ки гармо навбаташро дод тез.
Чони мо бо дарди саҳти гушнагӣ шуд дар ситез,
Ҳӯшаи армони мо аз бекаси шуд донarez.

Гушнагӣ буд, гушначашмӣ дар чаҳони мо набуд,
Пораи нони дигарҳо рӯи хони мо набуд.
Одати мардумфиребӣ дар замони мо набуд,
Гушнагӣ буд, гушначашмӣ дар чаҳони мо набуд.

Сарду урентар буд аз фасли хазон наврӯзи мо,
Танг буд сад хонаи дил баҳри оху сӯзи мо,
Эй Худоё, бар саре ҳаргиз наояд рӯзи мо,
Сарду урентар буд аз фасли хазон наврӯзи мо.

Мо ҳамон ҷонкандаи дар зиндагонӣ мурдаем,
Мо ҳамон хунгаштаи аз ранҷи худ нохӯрдаем.
Бори душвори ғаму ҳасрат зи дунё бурдаем,
Мо ҳамон ҷонкандаи дар зиндагонӣ мурдаем.

Беасар ҳаргиз набошад сӯзи ҷону оҳи мо,
Носипосонро барад бар қӯи хорӣ роҳи мо.
Бевафоёнро набошад ҷой дар даргоҳи мо,
Беасар ҳаргиз набошад сӯзи ҷону оҳи мо.

МЕҲРИ ВАТАН

Панҷ бор ӯ дар набарди саҳту хунин тир хӯрад,
Панҷ бор ӯ саҳт захмин гашту ҷон канду намурд.

Кина бар душман зи қасди марғи худ ҳифзаш намуд,
Мева буд аз ҷашми бадбин барғи худ ҳифзаш намуд.

Панҷ бор ӯ тир ҳурду ашки ҷашмонаш нарехт,
Гӯиё ӯ чанд мурду ашки ҷашмонаш нарехт.

Лек вақте ки суруди ҷонғудоз омад ба гӯш,
Савти ширин аз раҳи дуру дароз омад ба гӯш,

- Эй ватан, гуфту чу абри осмон борон гирифт,
Ҳар яке захмаш чу ҷашме хун зи банди ҷон гирифт...

ЧАШМИНТИЗОР

Мурғи ҳасрат хӯрд чун дон мардумакҳои ду чашм,
Дидагонаш гӯиё чун дидаи ғирбол монд.
Дошт аз саҳрои бахт умед чун деҳқон мудом,
Гарчи дар майдони хунин хӯшаи иқбол монд.

Пур буд аз хору ҳаси ғам хирмани ҳастии ӯ,
Оқибат мичғону абрӯ чун ҳаси чорӯб рехт.
Ёд меовард қисми лоғари ӯ хӯсаро,
Элаки дарду аламҳо хоки ӯро бехт-бехт.

Аз ҳамон рӯзе, ки ӯ бигрифт хатҳои сиёх,
Сад сафедипӯш дармоне ба дарди ӯ наёфт.
Чанг охир шуд, вале то лаҳзаҳои охири
Беҳ нашуд захмаш, саранҷоме набарди ӯ наёфт.

Гушнагиरो ҳеч кас монанди ӯ ҳаргиз надид,
Аз сараш бигзашт садҳо ранг дарди гушнагӣ.
Гушнаи дидори фарзандаш, ки шуд қурбони чанг,
Гушнаи бахташ, ки умре кард танҳо зиндагӣ...

Гарчи буд аз тирхӯрда сӯзи ҷонаш бештар,
Лаб газида ӯ фуру мебурд сӯзи хештан.
Марди худро чун ватан пиндошта, ҳаргиз накард
Бо ҳама хориву зориаш хиёнат бар ватан.

Даст дар зери манаҳ пушти дари худ менишаст,
Дар дами доси аҷал чун қабзаи ҳас буд сараш.
Ҳамчунон хуршед, ки дилхун равад сӯи ғуруб,
Хунцигар мерафт ӯ бар кулбаи ғамовараш.

Ончунон ки шӯра сӯзонад гиёҳу сабзаро,
Сабзаву гулҳои ҳуснашро сиришкаш кард зард.
Мумиёе бар дили бишкатааш дармон нашуд,
Офтобе об дигар барфи мӯяшро накард.

Зиндагонияш ҳама дар интизориҳо гузашт,
Теги танҳойи дилашро кард охир реш-реш,
Баъди маргаш ҳам варо чун интизоре ёфтанд,
Хуфта буду буд чашмаш боз мисли чашми хеш...

ХОТИРА

Ба ман шуд шолвору куртаи нав.
Қабову куртаи сабзи бародар
Намерафтам ба мактаб, гар намебуд
Қабову куртаи сарбози кишвар.

Ба хондан не, равон мекард бар чанг
Мани шашсоларо гӯё ки модар.
На танҳо ман, дар он айём буданд
Ҳама хурду калон сарбози кишвар.

Либоси аскарӣ пӯшида бар тан
Дили ман аз фараҳ лабрез мегашт.
Алови дарду доғи чони модар
Кучо донам, ки он дам тез мегашт.

Ҳама ҳарфи «Алифбо»-ро дар он аҳд
Ба хотир мегирифтам тезу осон,
Зи фаҳмам дур буд чун ҳарфи тақдир,
Вале ҳарфи нигоҳи модари чон.

Зи майдон нимтан омад бародар,
Ба майдони набарди худ падар монд.
Аз он гумгаштаи мо ёдгорӣ
Ба дил сӯзеву доғе дар чигар монд.

Ҳамон рӯзи азобу куртадӯзӣ
Зи ёди ман намегардад фаромӯш.
Пайи ҳифзи Ватан аз кӯдакӣ кард
Маро модар либоси аскарӣпӯш.

Гумон дорам ҳанӯз он паршикаста
Қабои аскарӣро танг созад.
Ҳаёлам, ки ба ин раҳ мисли хундор
Ба дунё танг ҷои чанг созад...

САНГИ ФИРОҚ

Барф меборад ба дашту кӯҳсор,
Ҳарф меборад ба рӯи дафтгарам.
Мерасад бар ёди ман беихтиёр,
Ҳам падар, ҳам модари ғампарварам.

Бармаҳал ҳар ду ба дунё омада,
Дарду доғи зиндагиро дидаанд.
Ҳарфи меҳр аз боби озодӣ зада,
Ранчи саҳти бандагиро дидаанд.

Заҳмати бисёр дида, дар баҳош,
Лек умре музди кам бигрифтаанд.
Умрашон бигзашт бо ранчу талош,
Нест дар ёдам, ки дам бигрифтаанд.

Гушна буданду зи рӯи эҳтиёт,
Пораи нонро ниғаҳ медоштанд.
Бо умеди рӯзи фардои нишот,
Дар бадан ҷонро ниғаҳ медоштанд.

Инқилобу ҷангу даврони ҷазо,
Дар даҳан ҳар лукма хунолуда буд.
Буд ҳар як рӯзашон рӯзи азо,
Як асар аз сӯхтанҳо дуда буд.

Он яке дар корзори пур зи хун,
Ҷон ба каф метоҳт аз пушти аду.
Дигаре бар пуштаҳои лолагун
Дос дар каф, дар сари китфаш каду.

Шаҳди домоду арӯсиро ду тан
Дар хаёлу хоб бо ҳам дидаанд.
Аз ҷаҳони марг шояд баҳри ман
Худ раҳонда, рӯи олам дидаанд.

Байни сахро, дар бари досу каланд,
Он кӣ чашмашро кушодаст, он манам.
Бори оху нолаи ду дардманд
Мефишорад то абад чону танам.

Сер чун ман нест, аммо рӯзу шаб
Гушнамаргонам расад бар ёди ман.
Дар нигоҳи ҳақпарасту ҳақталаб
Ҳайкал аз санги фироқӣ, эй ватан...

Барф меборад дурӯза умри барф,
Барфи мӯро кай кунад об офтоб?
Рӯи дафтар ашк резам ҷои ҳарф,
Бо хаёли рафтагони дилкабоб...

ТАЗОД

Дар он хилват, дар он торикии дур
Харобони зи меҳнат хаста хобанд.
Дар ин хилват, дар ин сарманзили нур
Шикамдорони равғанбаста хобанд.

Дар он хилват нақӯбад шишаро бод,
Набошад дар гулӯи чӯй овоз.
Дар ин хилват хамӯшӣ ҳаст фарёд,
Дари пӯшида худ аз худ шавад боз.

Дар он манзил, дар он маъвои хокӣ
Нишоне аз ғуборолудаҳо нест.
Вале дар манзили бе ҷои хокӣ
Нишоне аз ғуборосудаҳо нест.

Дар он манзил ҳама деворҳо паст,
Дару дарвозаҳо бе қуфлу занҷир.
Касе он ҷо надорад бар бадӣ даст,
Худотарсанд, доранд он ҳама пир.

Дар ин манзил ҳама девори Чин аст,
Ба ҳар дарвоза чандин қуфл бошад.
Хиёнатпешаро қисмат ҳамин аст,
Бало аз сояи худ метарошад.

Дар он манзил пайи ризқи ҳалоланд,
Фаровонӣ ба ҳар як дона бинанд.
Ба сад ранчу азоби худ наноланд,
Нигини шукр дар ангуштаринанд.

Дар ин манзил тамаъҷӯ беҳисоб аст,
Зи амволи чаҳон серӣ надоранд.
Аз ин амвоҷ дар ҳайрат ҳубоб аст,
Ки оташро ба ҷангал ёд оранд.

Бубинӣ сурати худро дар обаш,
Дар он манзил ҳаво ҳам тоза бошад.
Рақам аз тозагӣ дорад ҳисобаш,
Дар он ҷое, ки одам тоза бошад.

Дар ин манзил вале гардад нафас танг,
Ҳаво дорад асар аз талхии дуд.
Аз ин олудагӣ гирад ҳама ранг,
Шавад покизааш ҳам гардолуд.

Дар он манзил ватан меҳр аст дар дил,
Дар ин манзил ватан ҳарфи забон аст.
Дар ин ду олами бо ҳам муқобил
Вафою бевафой ҳукмрон аст...

ХОМЎШТАР ЗИ АБР

Марде даруни хаймаи шаб гирия мекунад,
Бар ҳоли зори ному насаб гирия мекунад.

Марг аст зиндагонии қавмаш ба фаҳми ӯ,
Бадро, ки дид некталаб, гирия мекунад.

Сӯзад дилаш ба қисмати фардои кишвараш,
Аз сӯз гирия мекунад, на зи таб гирия мекунад.

Ларзад вучуди мо ҳама фарёд агар кунад,
Хомӯштар зи абр, ба лаб гирия мекунад.

Ангушти сад хаёли навоҷӯи бенаво
Нохун занад ба тори асаб, гирия мекунад.

Аз дур савти базму навои тараб расад,
Андӯҳгин ба базму тараб гирия мекунад.

Хун мехӯрад якеву дигар мехӯрад гулоб,
Аз лолии сипоҳи ғазаб гирия мекунад.

Дар ғуссаи шабаш асари рӯзи шодӣ аст,
Пайдост аз чӣ аҳли адаб гирия мекунад.

Марде даруни хаймаи шаб гирия мекунад,
Дорад барои гирия сабаб, гирия мекунад...

ДАРДОШНО

Аз дида бирезам ашк ҳар дам,
Дарёст раҳе, ки ман сипардам,
Чашмони пуроби раҳнавардам,
Аз ҷодаи хеш пас нагардам,
Ман гирия барои худ накардам.

Дар сина марост як дили реш,
Нӯшам ҳама ҳосил аст аз неш,
Машҳур манам ба гирияи хеш,
Умрест, ки банди ин набардам,
Ман гирия барои худ накардам.

Гӯянд, ки гирия хоси занҳост,
Кори каси ноумеду танҳост.
Ҳарчанд, ки рост ин суханҳост,
Дар чашми замон сиришки мардам,
Ман гирия барои худ накардам.

Дорам асари фараҳ ба оҳам,
Сатр аст чу ҷӯй дар нигоҳам,
Сарсабзии мулки хеш хоҳам,
Дорад сари сабз ранги зардам,
Ман гирия барои худ накардам.

Гаҳ қатраи ашки ман чу тир аст
Бар ҷони касе, ки бадзамир аст.
Паст аст, вале баландгир аст,
Яъне, пайи ҳифзи нек фардам,
Ман гирия барои худ накардам.

Дарди ҳама дарди худ шумурдам,
Бо мурдани дигарон бимурдам,
Осуда даме ба сар набурдам,
Дорад ба бисот об гардам,
Ман гиря барои худ накардам.

Чуз чашми пурашк нест зарфам,
Ҳар қатра сиришк ҳаст ҳарфам,
Хуршедаму обсози барфам,
Гармӣ ба дили ҳаёти сардам,
Ман гиря барои худ накардам.

Бо гиря гузашт ними умрам,
Дорам сабақ аз ҳақими умрам,
Нолад ҳама дам насими умрам,
Мефахрам аз он ки аҳли дардам,
Ман гиря барои худ накардам.

СУБҲИ ДЕҲА

Мерасад аз даричае овоз,
Гиряи кӯдаке расад бар гӯш.
Мӯсафеде баланд месулфад
Дар дили деҳи хуфтаю хомӯш.

Дар назар чун ситораи субҳ аст
Тоқа-тоқа чароғи ҳар хона.
Зинда аст, он чи хезад аз хобаш
Пайи рӯзи дигар ба шукрона.

Аз лаби бому аз сари девор
Мурғакон карда дам ба дам парвоз.
Гӯшаи бому боғу майдонро,
Боз пур мекунанд аз овоз.

Охирин пораи шаби торик
Аз хама раҳ чу оҳ меҳазад.
Ҳамчу барчош бар сари деҳа
Нур аз ҳар канор мерезад...

ҲАВЛИИ ПАДАР

Бутгае мисли миҷжа мечунбад,
Барг монанди дида метобад.
Сар ниҳода ба китфи тути пир
Ток мисли набера мехобад.

Чӯбкадуҳо чу шамъи шабафрӯз
Дар кафи шохаҳо чӣ зебоянд.
Гӯи рустоиёни меҳмондӯст
Шаб зи даргоҳи ҳамдигар оянд.

Дар сари тор халтаи пурдӯғ,
Сабаде дар сугун авезон аст.
Рӯи боме чу рӯи дастархон,
Пур зи себу муруду челон аст.

Расад овози баррае аз ҳел,
Мурғаке аз катак занад фарёд.
Бо пахолу ҳаси сари девор
Мекунад мисли тифл бозӣ боз.

Кулбае, ки чу қалби мо дорад
Дару дарбачаҳои безанҷир,
Давлати бебаҳои мо он қост-
Мӯсафеде нишаста бо кампир...

ДАР РОҲИ ДЕҲА

Нигоҳи обӣ аз чашми тарам мерафту меомад,
Ҳазор андешаи умр аз сарам мерафту меомад,
Дили ғамдор гӯё аз барам мерафту меомад,
Аз ин роҳи камодам додарам мерафту меомад.

Зи ӯ хунгаштаву дилпоратарро ман надорам ёд,
Аз он сон чорагар бечоратарро ман надорам ёд,
Ба кӯи орзу оворатарро ман надорам ёд,
Ба решаш чуста марҳам, додарам мерафту меомад.

Аз ин раҳ як қадам берун намонда, рӯи олам дид,
Ба ҷои гарди хурсандӣ губори умри пурғам дид,
Надид осудагӣ ҳаргиз, пайи ҳар ид мотам дид,
Ду чашмони пур аз нам додарам мерафту меомад.

Ба дарди қоҳиши илми замони худ давоӣ буд,
Ба майдони набарди касби душвораш фидоӣ буд,
Ба ҳар ношно ҳам мақсади ӯ ошноӣ буд,
Пайи ин ганҷи олам додарам мерафту меомад.

Ба ҳар сӯ дигарон рафтанд, холи чанд меҳан буд,
Миёни мондагон як посбонаш додари ман буд.
Ба рағми тирадилҳои замон як фикрравшан буд,
Миёниро баста маҳкам, додарам мерафту меомад.

Аз ин пас дар ҳамин раҳ он мусофирро намебинам,
Ба роҳи сафҳаранг осори шоирро намебинам.
Чӣ дард аст, ин ки пеши дида ҳозирро намебинам,
Пайи таълими одам додарам мерафту меомад.

Бичӯям аз ҳамин роҳи кӯҳан нақши қадамҳояш,
Таҳи хоки ватан бошад ниҳон дони аламҳояш,
Барои шодии фардоиён буданд ғамҳояш,
Зи бори фикр сархам додарам мерафту меомад.

Аҷал аз шарбати ҳастӣ агарчи кард нокомаш,
Баландиҷӯ асар аз зина дорад бар лаби бомаш.
Дар он роҳе, ки нангаш кард охир соҳиби номаш,
Кунам фарёд ҳар дам, додарам мерафту меомад.

ҲУШДОР

Ҳубобро пас аз ин чашми об мебинам,
Ҳазор баҳр ба ҷои сароб мебинам.
Ба ҳар нафас асари изтироб мебинам,
Ба ҳар савол нишони хитоб мебинам,
Тамоми гумшудаҳоро ба хоб мебинам.

Падар гузашту зи дарди фиروق модар рафт,
Ба ҳукми бекаси афтод сар, чу ҳамсар рафт.
Ба бар намонд мадори дилам, бародар рафт,
Ҷигар ба оташи ҳастӣ кабоб мебинам,
Тамоми гумшудаҳоро ба хоб мебинам.

Шиносҳои куҳан аз пайи дигар рафтанд,
Қатори ҳамлашикан аз пайи дигар рафтанд,
Фидоиёни ватан аз пайи дигар рафтанд,
Нишони сабр надида, шитоб мебинам,
Тамоми гумшудаҳоро ба хоб мебинам.

Ҳазон баҳори маро низ аз пай афтодаст,
Ту гӯӣ бар дари зиндони марг озод аст,
Ғубори хуфтаи хомӯш ҳам ба фарёд аст,
Нишаста бар лаби бом офтоб мебинам,
Тамоми гумшудаҳоро ба хоб мебинам.

Ҳазор бор кунам фикр, пас қадам монам,
Қадам ба роҳи пур аз гарди дарду ғам монам,
Чу чадвал аст агар даҳр, бар рақам монам,
Бақои умр ҳама дар ҳисоб мебинам,
Тамоми гумшудаҳоро ба хоб мебинам.

Равам агарчи аз ин даҳр, номи ман монад,
Нишастҷой ба толори анчуман монад.
Таронаҳои пур аз қисмати ватан монад,
Ба нолаҳои ҳамӯш инқилоб мебинам,
Тамоми гумшудаҳоро ба хоб мебинам.

ҚАЛАМРАВИ ХАЁЛ

Дар роҳу қаламрави хаёли ман,
Дар хотираҳои дерсоли ман
Ҳар рафта нишони омадан дорад,
Пайванд шавад шикастаболи ман.

Ҳезум шиканад падар паси девор,
Омода шавад ба нонпазӣ модар.
Додар, ки муаллим аст, мехонад
Аз дарс бурун ҳам аз ҳама пуртар.

Тарҳи дами наврасии худ бинам
Бонигари тоқзору полез аст.
Хунташнаи зоғу майнаву гунчишк
Дар пуштаи хокаш атромез аст.

Саҳрои кушоду роҳу пайроҳаш
Ҷои давутоз буд баҳри ман.
Вақте ки аз он диёр бастам кӯч,
Шуд шахди ҷаҳон ба ком заҳри ман.

Дар хонаи адлу мактаби инсоф
Бигзашт замони кӯдакии ман.
Доданд дуо ба ҷои сад андарз
Ҳар пири диёр-Рӯдакии ман.

Аз ҳар пайи ҳарфгун гирифтам ёд
Як умр дуруст по ниҳоданро.
Аз риштаи печдори хоси умр
Бо нохуни худ гираҳ кушоданро.

Хунинцигарони рӯйсурхи ман
Як умр ғуборхӯрдаи поканд.
Дар ҷои замин бимон дилам ларзад,
Зеро ҳама хоб дар таҳи хоканд.

Дар роҳу қаламрави хаёли ман,
Дар хотираҳои дерсоли ман
Ҳар рафта нишони омадан дорад,
Пайванд шавад шикастаболи ман...

ҒАЗАЛҲО

Биё, ки дар сари як масъала қарор кунем,
Хаёли хеш бас, андешаи диёр кунем.

Мусофирони балабҷонрасида бисёранд,
Пиёдаҳои раҳи дурро савор кунем.

Хамӯш то нараванд аз ҷаҳони пурфарёд,
Мадад ба лолҳои бар лаб оҳдор кунем.

Саволдода чаро посухаш намегирад,
Чӣ сон уммед аз ин аҳду эътибор кунем.

Ба дидаҳои камонранги ин ҷаҳон тир аст,
Биё, ки эҳтиёт ҳама аз силоҳдор кунем.

Мураккабӣ, ки гирифтаст рӯи олавро,
Ба соддагии хеш ҳанӯз ифтихор кунем.

Агар дигар накунем ин раҳи ҳаёти хеш,
Ҳама зи ғайру зи худ низ мо фирор кунем.

* * *

Як умр зи пушти сухан осуда нагаштем,
Дар машварату анчуман осуда нагаштем.

Дил об шуду сина кабоб, аз ғами ҳар узв
Як дам, ба Худо, чун бадан осуда нагаштем.

Аз пахта гирифтем чу пурнанг ба мӯ ранг,
То фахр насозад кафан, осуда нагаштем.

Урён ба чаҳон омада, чун ёри вафодор
Кардем ба тан пираҳан, осуда нагаштем.

Хори сари девор ҳам аз кина асар дошт,
Рафтем ба сайри чаман, осуда нагаштем.

Пайванди чаҳонбеҳабарат пора туро кард,
Аз фикри ту, хоки куҳан, осуда нагаштем.

Осоиши мо сарфи Ватан гашт, Муҳаммад,
Чун пораи ҷони Ватан осуда нагаштем.

***

Реги сахрои ватан дар чаши меҳрам дона аст,
Ин ҳақиқат баҳри дур аз ифтихор афсона аст.

Дар нигоҳи марди соҳибмулк ожанг аст мор,
Мардумак чун чӯчаеву чашм мисли лона аст.

Гарчи гардад дур то субҳ аз чароғи ёд ҳам,
Ҳар магас дар дидаи дур аз ватан парвона аст.

Дар диёри ғайр мисли нохудо ларзад ғариб,
Гӯиё ӯро ба рӯи баҳру дарё хона аст.

Дар ватандорӣ ба кор ояд дили як бо забон,
Ё ки тасдиқи «ҳа» ин ҷо, ё ки инкори «на» аст.

Ояд аз овози пасти чунбиши парчам ба гӯш:
Ошнои тарсхӯ хоинтар аз бегона аст.

Аз ғубори манфиат орей раҳи хизмат кӣ дид?
Панҷаи беминнати худ бар сари ман шона аст.

Рӯ ба ҳар сӯяш, ки орам, сачдаам гардад қабул,
Тоҷикистан баҳри ман ҳам қибла, ҳам қошона аст.

***

Раҳгумзадаему раҳи мақсуд надонем,
Парвардаи селему раҳи рӯд надонем.

Чун нукта, ки ғофил зи хати домфикан ҳаст,
Ҳар фитнаи паргори замон зуд надонем.

Аз оташи ҳар ваъда шавад гарм дили мо,
То ашк зи чашмон начакад, дуд надонем.

Додем ба гулбонги дурӯғини фараҳ гӯш,
Дарди дили ёрони ғамолуд надонем.

Бурданд ҳама сарвати мо, ҳарф нагуфтем,
Сарбози ватандор кучо буд?- Надонем.

Фирдавсии даврем, вале бо ҳама дониш
Дунёи фиребандаи Маҳмуд надонем.

Дар маҳбаси сахтем, агар аз пайи судем,
Дар хонаи бахтем, агар суд надонем.

Бо дидаи филона магар даҳр бубинем,
Имрӯз, Муҳаммад, караму ҷуд надонем.

* * *

Зи шӯре ёр ҳам бегона гардад, ёр мемонад,
Зи баъди сел дарё боз соҳилдор мемонад.

Чавонмардӣ кунад аҳли назарро дур аз ранчиш,
Табиби нек по бар хонаи бемор мемонад.

Барои одамӣ ҳар рӯзи мушқил имтиҳон бошад,
Дар ин мотамсоро хурсанд не, ғамдор мемонад.

Ватан бозори ҳастӣ асту молаш нақди чон хоҳад,
Ҳама арзонхаронаш рафта, ин бозор мемонад.

Асалхоҳон ватанро баҳри гулзораш ниғаҳ доранд,
Хазон ояд агар, бесоҳиб ин гулзор мемонад.

Бихонам аз хати чини ғарибони парешонҳол,
Миёни хонаи мо дигаре девор мемонад.

Ҳама паҳну парешонем, то бадҳоҳи хешонем,
Ба роҳи хифзгарҳо дидаи мо чор мемонад.

Тиҳидаст аз ҷаҳон рӯзе равем, аз ганҷ суде нест,
Ба рӯйи гӯри мо санге аз ин кӯҳсор мемонад.

Муҳаммад ҷодаи эҷод маргу зиндагӣ дорад,
Вале мардум баҳо бар шоираш як бор мемонад.

* * *

Номи мо аз нанг пайдо мешавад,
Нақши мо аз санг пайдо мешавад.

Пайки умри мо ба чашми хатшинос
Аз хати ожанг пайдо мешавад.

Сози дил ҳастему аз ҳар тори мо
Чавҳари оҳанг пайдо мешавад.

Вориси шоҳи суҳанро аз қалам
Пояи авранг пайдо мешавад.

Аз ғубори бахт моро шиква нест,
Баҳри оҳан занг пайдо мешавад.

Пурсаҳоем, аз саҳоват дурро
Дидаҳои танг пайдо мешавад.

Дар пайи ҳифзи баҳори қисматем,
Лола ҳам аз чанг пайдо мешавад.

Баъди хун гаштан Муҳаммад пеши рӯ
Чилваи сад ранг пайдо мешавад.

* * *

Зикри ҳар анчуман шавад номам,
Ёдоварди ман шавад номам.

Ман ғариби диёри эҷодам,
Аз даҳан бар даҳан шавад номам,

Сарфи заҳмат, ки шуд ҳама умрам,
ҶонфиDOI ватан шавад номам.

Мирам охир ба корзори сухан,
Қаҳрамони сухан шавад номам.

Мӯйи худро сафед аз он кардам,
Сабт то дар кафан шавад номам.

Аз Муҳаммад агар навин розист,
Ифтихори кӯҳан шавад номам.

РУБОИЁТ

Гаштем барахнапой, ғамгин нашудем,
Додем зи даст ҷой, ғамгин нашудем.
Дар мулки дигар ба як дам аз ғам мурдем,
Умре ба ватансарой ғамгин нашудем.

* * *

Бар чашни аду мотами худро надихам,
Бар шодии мардум ғами худро надихам.
Бар сели фарах, ки ғусса аз пай дорад,
Оромравии нами худро надихам.

* * *

Аз рӯз шабам бануртар мегузарад,
Заҳрам ба давоӣ аз шакар мегузарад.
Аз марг чӣ тарсам, ки пас аз рафтани ман
Рӯсурхиям аз хуни ҷигар мегузарад.

* * *

Аз боби вафо мағӯ сухан, метаркам,
Гӯяд дигаре дурӯғ, ман метаркам.
Теъдоди гуноҳат зи савоб аст зиёд,
Гӯ харфи дигар, мағӯ ватан, метаркам.

* * *

Дар маъракаҳо сухан нигоҳам дорад,
Муштоқии анҷуман нигоҳам дорад.
Хоҳам равам аз ҷаҳон гаҳи навмедӣ,
Аммо ниғаҳи Ватан нигоҳам дорад.

* * *

Тасвир туро кунам, қалам меларзад,
Дар сина чу дил дарду алам меларзад.
Ту моли Ватан пурсаву ман ҳоли Ватан,
Баргӯ,кӣ ба маргу зистан меарзад?

* * *

Бедоршавии хасм аз хуфтани мост,
Огоҳии бегона зи гап гуфтани мост.
Оянд суроғи мо ҳама мӯру малах,
Ин ҳам гунаҳи чу боғ бишкуфтани мост.

* * *

Дар хоб ба рафтагон сухан мегӯям,
Гӯё ки сухан ба анчуман мегӯям.
Пирона ба мулки кӯдакӣ чарх зада,
Дар ҳар қадами хеш ватан мегӯям.

* * *

Пай дар хати роҳ ҳарфи мақсад гардад,
Ё қиссаи бахти нек ё бад гардад.
Паргор ба гирди нуқтааш давр зада,
Хоҳад ба макони хеш сарҳад гардад.

* * *

Бе фикри ватан санг сарамро бинам,
Хумдони дили бешарарамро бинам.
Дар захми тани падар, ки мондаст зи ҷанг,
Ман қадри баланди кишварамро бинам.

* * *

Пире ҳама умр боғбонӣ мекард,
Боғи ватанаш зи зоғ бонӣ мекард.
Аз ҳамалаи зангии шаб он саҳроро
Як дидаи чун чароғ бонӣ мекард.

* * *

Пуртобтарин пояи меҳан моём,
Халқ аст агарки санг, оҳан моём.
Ҷон кандани дигарон ба вақти марг аст,
Дар арсаи умр лек ҷонкан моём.

* * *

Аз хун шудан аст сурх ранги гили мо,
Сурхоб гузар мекунад аз манзили мо.
Ин шарҳ бас аст, мевае ғайри анор
Пайдо нашавад зи боғи пурҳосили мо.

* * *

Мероснигаҳдор чу меҳан моём,
Чашмем саропой, чу ҷавшан моём.
Дар хилвати мо ҳазору як анҷуман аст,
Танҳорави бо ҳама қадамзан моём.

* * *

Мо дар сафи нанг пеш ҳастем, бас аст,
Дар ҳавсала низ беш ҳастем, бас аст.
Дар гардани мо адои қарзи Ватан аст,
Фарзанди замони хеш ҳастем, бас аст.

* * *

Аз хоки Ватан ба ман расад гард, бас аст,
Аз боғи гулаш маро гули зард бас аст.
Осуда ватандор набошад ҳаргиз,
Як умр даво чустан аз ин дард, бас аст.

ДУБАЙТИҲО

Бихонанд аз китоби дидаи мо,
Хати ранчу азоби дидаи мо.
Ҳама ҳарфе, ки дар таърих дорем,
Набошад ғайри оби дидаи мо.

Фақат донӣ ту дунёи хабарро.
Биафкан дуртар нури назарро.
Ба оташ равғани исён ту резӣ,
Барои нафъ по гӯӣ ту сарро.

Манам шайдои ҳусни кишвари худ,
Манам мӯхточи меҳри модари худ.
Нагардам гирди тахти мулки дигар,
Замин гардад ба гирди меҳвари худ.

Биё, роҳи дигарро пеш гирем,
Қафо чанд аз рақибон хеш гирем?
Ба дунёе, ки гургонаш зиёданд,
Намебояд, ки худро меш гирем.

Ман аз сӯзи дарунам дар гирифтам,
Аз ин хокистарам озар гирифтам.
Аз он хоки сиях, ки зиндагонист,
Дилам зардоб карда, зар гирифтам.

Агар рӯи ватанро ту набинӣ,
Қарори ҷону танро ту набинӣ,
Сияҳкорӣ макун, ки баъди мурдан
Сафедии кафанро ту набинӣ.

Яке дар зиндагӣ танпарваре буд,
Дигар бенанги душманпарваре буд.
Зи баъди рафтани ман ҳам бигӯянд:
Муҳаммад марди меҳанпарваре буд.

ТАЪРИХ

Манзума

То ҳанӯз аз зарби сумби аспҳо
Пургубор оинаҳои ёдхост.
Барқ агар бошад алови хонасӯз,
Раъд ҳам осор аз он фарёдхост.

Гӯиё ки мерасад аз гӯрҳо
Нолаи дардовари бигзаштагон.
Форҳову чоҳҳо ёд оваранд
Пайкари ларзони пинҳонгаштагон.

Сӯзани мижгон ҳикоят мекунад
Қиссаи ғалбермонанди танам.
Дидаҳои мардумакгумкардаанд
Роғҳои беҳисоби чавшанам...

Зиндаи чун ман чароҳтдида нест,
Хӯрдаам пайкону теги чабрҳо.
Бар сари хоки замини қисматам
Дидаам хунгирияҳои абрҳо.

Дар чабини хотирам дорам ҳанӯз
Аз пайи шамшерҳо ожангҳо.
Захмободам, сутуни зеҳни ман
Монда аз ҳаққоки даври чангҳо.

То чаҳон дорад пизишки хунталаб,
Қисми захмингаштаҳо ҷон меканад.
Дардҳо овора дар кӯйи давост,
Кӯки чаши интизорон меканад.

Вақти нақли сарнавишти талхи ман
Резад об аз дидагони кӯр ҳам.
Гаҳ зиёни дуд беш аз оташ аст,
Мерасад он бар машом аз дур ҳам.

То ҳанӯз аз тарс меларзад вучуд,
Дорам аз садҳо шабохун тарсҳо.
Рӯҳи Фирдавсӣ ба имдодам расад,
Гирам аз дорулфунунаш дарсҳо.

Мешавад майдонғариб аз тарс шер,
Бояд аз дил тарсро берун кунам.
То нагардам хунчигар аз теғи ғайр,
Дил ба теғи фаҳм бояд хун кунам.

Зиндагӣ афсонавор афсун кунад,
Чашм аз фандаш фитад дар доми гӯш.
Дасти бахшишҳои аз ҳад беш низ
Мекунад хусравқаборо чандапӯш.

Тоири фикри маро бар дурҳо
Мебарад осорҳои ранг-ранг,
Дар қадамчоям қадам бегона монд,
Дилкушодонро шуд охир ҷой танг.

Хоксорӣ низ хоки умр бехт,
Пастро бахшид унвони баланд.
Фаршро бигрифта, додам аршро,
Кард арчам душманамро арчманд.

Сабт дар таърихи халқам гаштааст:
Дар танури фитнаҳо гаштам кабоб.
Қатраҳунҳо-ҳарфҳои сурхи ман,
Дорам аз даврони хунборон китоб.

Қоҳилон бо оташи ҷаҳли замон
Сӯхтанд ашъору осори маро.
Таҳ ба таҳ аз реша кандан хостанд
Боғи меросии пурбори маро.

Балки буд он давр чун фасли дарав,
Дар кафи ҳар хӯша ларзон дона буд.
Бар касе ғамҷоми навбат мерасид
Дарғаҳаш як умр мотамхона буд.

То кунун хоҳанд дар бозори давр
Паст қурби санги хороро кунанд.
Поктар аз сафҳаи таърихи даҳр
Исми девори Бухороро кунанд.

Мондааст аз аҳди ҳукми морҳо
Дар гумонам охирин банди ало.
Оқибат аз дидани озорҳо
Ман ба дарди тарс гаштам мубтало.

То аз он гирдобҳо монам бурун,
То набинам дар сари бегона тоҷ.
Муддате кардам забону хома кунд,
Шер гуфтам рӯбаҳонро ноилоч.

Рафт даври тарс, бояд баъд аз ин
Ҳомии пурғайрати кишвар шавам.
Чун самандарқисмати айёми худ
Мавҳ хокистар кунам, озар шавам.

Бо ҳама хурдӣ зи нотарсӣ кунад
Банди ғам гаҳвораҷунбон морро.
Гарчи метобад назарногир, лек
Афканад аз бех нам деворро.

Мешикофад об ҳам бо қатрааш
Хубтар аз мех қалби сангро.
Хонад оғози нишони марги худ
Бо ҳама пуртобӣ оҳан зангро.

Сахт нарму санг оҳак мешавад
Гар сари як мақсад обу оташанд.
Бо умеди шарбати рӯзи висол
Нангдорон захри ҳичрон мечашанд.

Розро аз раҳму аз хун меҳрро
Баъди ҳамроҳӣ чудой мушкил аст.
Сарҳисобаш гум кунад тақсимгар
Як агар аҳди забонам бо дил аст.

Фикр сарбози замон бошад агар,
Ақл сарлашкар барои меҳан аст.
Гар қавӣ фарҳанги шаҳрии ман аст,
Дар ҳарос аз тири фаҳмам душман аст.

Раҳ кушояд ғояи миллӣ агар
Бар чаҳони милии мустаҳкаме,
Баҳри рафъи дардҳои куҳнаам
Мешавад пайдо нишони марҳаме.

Хасро бишносам аз тарзи нигоҳ,
Чашми соҳибмулк ҳам дорад забон.
Нақши бедорӣ маро бошад ба хоб,
Дорад оҳ осудагии побон.

Баҳри ҳифзи нурҳои дидаам
Пушти пилки чашро сангар кунам.
То қиёмат мулкдор осуда нест,
Фикри дури қисмати кишвар кунам.

Гар ватан сармояи осудагист,
Дар ду олам бе ватан холам бад аст.
Рӯхам аз болоравӣ дорад ҳазар,
То суроби душмане дар сарҳад аст...

МУНДАРИЧА

Пешгуфтор	3
Тақсими умр	4
Ватандорӣ	7
Номи Ватан	8
Ватан	9
Номуси Ватандорӣ	10
Тоҷик	11
Ориёӣ	13
Ранҷи Фирдавсӣ	14
Хати шикаста	17
Забони модарӣ	18
Сарҳади мулкаш забони модарист	19
Таъкид	21
Ҷонфидо	22
Худшинос	23
Даъват	24
Ёди Ватан	26
Қиблаи умед	27
Чашмаи вафо	28
Дарди меҳр	29
Ифтихор	30
Васфи диёр	31
Накҳати Ватан	32
Ҷаннати рӯи замин	33
Нақдина	34
Номаибаҳт	35
Ватани Наврӯз	36
Худодод	37
Гавҳари меҳр	38
Девониқисмат	39
Соҳибинанг	40
Кишвари ҳастӣ	41

Меҳри беохир	42
Мову Ватан.....	43
Сарчашмаи меҳр.....	44
Гулистон.....	45
Ватандор.....	46
Шукрона.....	48
Субҳи Тоҷикистон.....	49
Диёри ман.....	51
Гулшани умр.....	52
Ҳадис.....	53
Такаягоҳ.....	54
Иқтибос.....	56
Пайванд.....	57
Тӯша.....	57
Олами афсона.....	58
Шачари меҳр.....	59
Ниёиш.....	60
Сипар.....	61
Дур аз хоки Ватан.....	62
Хоки Ватан.....	63
Душанбе.....	64
Богашт.....	65
Дарди номус.....	66
Рози меҳнатпараст.....	70
Худогоҳ.....	72
Ҳусни Сиёвуш.....	73
Ватан.....	74
Парчам.....	75
Мурғони фиребхӯрда.....	76
Кӯҳсор.....	76
Соҳиби Ватан.....	76
Асрори сангҳо.....	77
Ифтихори сода.....	78
Пайки ҳастӣ.....	79

Ҳарат.....	80
Сангтӯда	81
Дар хаёли Ватан.....	83
Тоҷикистон.....	84
Шаби диёр.....	85
Боғи миллии Ваҳдат.....	87
Маскани шодӣ.....	88
Вакт.....	89
Олами меҳр.....	91
Ибрат.....	92
Гимни сарҳад.....	93
Мафҳум.....	94
Умеди ҳастӣ.....	94
Сар.....	94
Набарди меҳр.....	94
Бемори муҳаббат.....	94
Сарнома.....	95
Замина.....	95
Дилгармии беандоза.....	95
Нӯшина.....	95
Мардумак.....	95
Сарҳисоб.....	96
Умедхш.....	96
Баҳо.....	96
Меҳвар.....	96
Таъид.....	96
Ватанро дӯст медорам.....	97
Деҳаи матрук.....	99
Арвоҳи домангир.....	101
Набард.....	102
Кӯҳистон.....	103
Ин зангро мазан.....	104
Гушнамаргон.....	105
Меҳри Ватан.....	106

Чашминтизор.....	107
Хотира.....	109
Сангифирок.....	110
Тазод.....	112
Хомӯштар зи абр.....	114
Дардошно.....	115
Субҳи деҳа.....	117
Ҳавлии падар.....	118
Дар роҳи деҳа.....	119
Хушдор.....	121
Қаламравиҳаёл.....	122
Ғазалҳо.....	124
Рубоиёт.....	131
Дубайтиҳо.....	134
Таърих (Манзума).....	135

МУҲАММАД ҒОИБ

ВАТАНДОРӢ

Мухаррир	Давлат Сафар
Мухаррири	
техникӣ	Қобилҷон Саъдуллоев
Тарроҳ	Иқбол Сатторов

Ба матбаа 16.02.2016 супорида шуд.
Ба чоп 17.02.2016 иҷозат дода шуд. Коғази офсет.
Чопи офсет. Андоза 60x84 1/16. Ҷузъи чопӣ 9.0.
Адади нашр 10000 нусха.
Супориши № 30/2016.

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, ш. Душанбе, кӯчаи А. Дониш, 50.
Тел.: 222-14-66, +992-958-52-89-89
E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар КВД «Комбинати полиграфии ш. Душанбе»
бо супориши №03 чоп шудааст